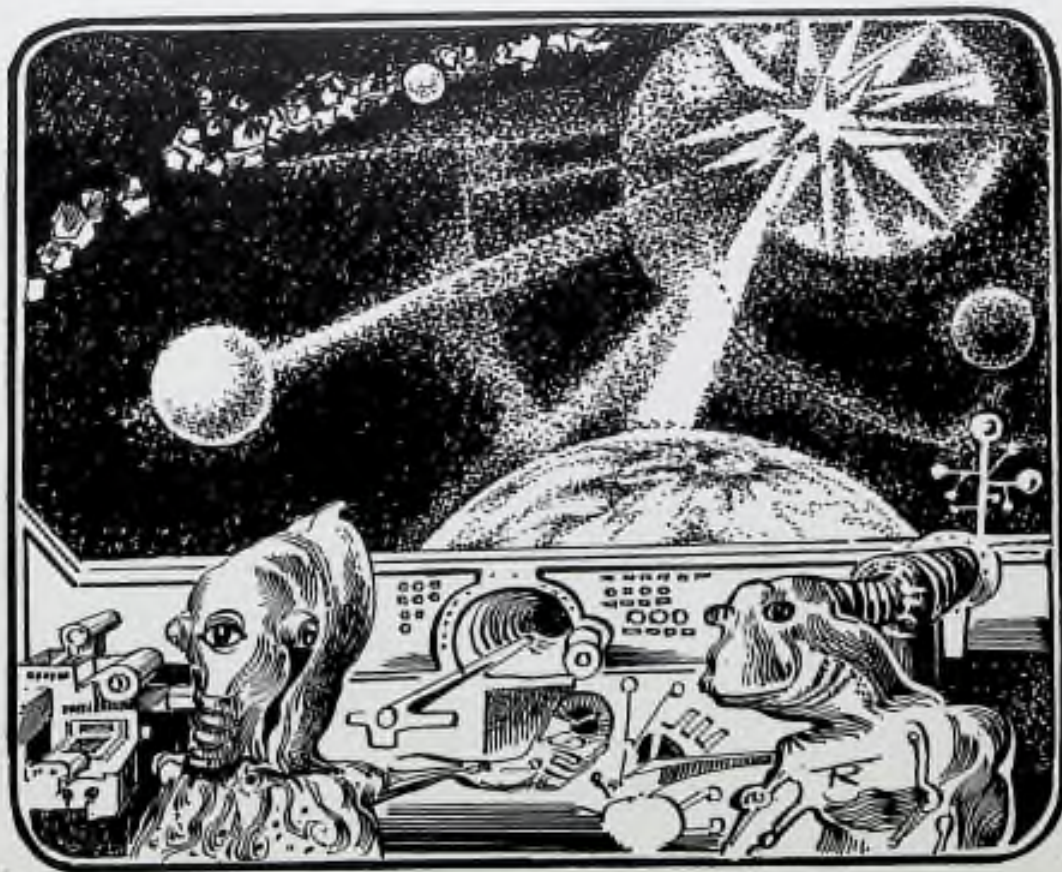

KLUB PŘÁTEL SCI-FI SLANÝ

SLANÝ

2

= 20 Kč

Ufouni ve Slaném

Je to skutečně fakt. Ufouni byli ve Slaném již po čtvrté. Ta čtyřka naznačuje, že se už může mluvit o jakési pravidelnosti či snad dokonce tradici. Kdo si pamatuje na začátky slánského SCI-FI klubu, jistě ani ve snu nepředpokládal, jak se jeho činnost rozběhne.

Komu budou připadat následující řádky jako sebechvála, nemýlí se. Myslím si totiž, že se tento pořad vydařil. Přesto, že stál hodně nervů pořadatele, neboť chřipková epidemie si vyžádala svou dan i v našich řadách. Zkrátka bylo dost problémů.

Zatímco v minulých letech jasné převládali v obecenstvu Slanáci, letos se poměr změnil. Přibýlo návštěvníků z jiných sci-fi klubů. Dokonce do našeho středočeského městečka zavítala i velmi početná skupina fanů z Plzně. Až tam totiž došlo k pověst o našich akcích. Jistě ne bez zajímavosti je seznam hostů, kteří se letos Ufounů zúčastnili.

Tak tedy - jako první vystoupil redaktor Richard Podaný s přednáškou o Francouzské sci-fi. Obsahovala hodně faktů, ale zároveň přesvědčila, že Jules Verne není jediným zástupcem tohoto žánru ve Francii.

Nevím, jak byl s besedou spokojen další host Ufounů, O. Neff. Já ano. Diskutovalo se hlavně o jeho vlastní tvorbě. Jak je vidět, čtou fanové jeho knížky velmi pozorně, takže jim nemůže uniknout ani sebemenší nepřesnost či detail / třeba jedna z postav jeho nové knížky Měsíc mého života/. S některými připomínkami O. Neff souhlasil, za něčím si stál, což je, myslím, správný přístup.

Příjemnou změnou bylo povídání T. Rotrekla, nikoli však o malířství, nýbrž o jeho nedávné návštěvě Velké Británie. Představil se i jako zdatný kameraman, shlédli jsme některé jeho záběry. Videokameru si vzal i na náš pořad. O přestávce pak vznikl velký shluk lidí před obrazovkou, protože se promítaly první autentické záběry z Ufounů.

Ve Velké Británii pobýval i Ivan Adamovič, který navštívil Worldcon 87. A tak bylo příjemné poslechnout si něco o hvězdách sci-fi nebe, jako jsou Strugačti nebo Gibson, o prodejně, kde jsou k dostání pouze sci-fi knížky apod.

A víte, co ještě bývá na těchto akcích nejzajímavější? Přestávky. Bohužel jsem neměla možnost vyslechnout žádný z kuolárních rozhovorů, a tak ani nevím, zda tohle moje nadšení není skutečně jenom moje.

V jedné z přestávek byly též vyhlášeny výsledky klubové Vánoční soutěže o nejlepší sci-fi povídku. Prvenství obhájil lonský vítěz L. Peška. Mohu jen dodat: oprávněně, protože jsem zaslané práce četla. Myslím, že vítěz má už na renomovanější soutěže, než je tato.

Vlasta Talaš, redaktor časopisu Zápisník, informoval o chystaných změnách ve FAN-FANu a Standa Čermák pohovořil o novinkách ve světě sci-fi filmu.

Na závěr se promítal film Running man - ukázka svalů jednoho velmi známého herce - Arnolda Schwarzeneggera. Ale to už většina přesporních hostů odjízďela a u videa zůstali jen ti nejvěrnější.

Můj úkol na Ufounech byl jednoduchý: přivítat hosty, které jsem ovšem neznala, a obstarat jim občerstvení.

A co byste řekli na tohle: "Ufouni ve Slaném V"?

I. Brázdová

NOVINKY

VE

Stenda Čermák

Přátele, je to bída!

Kdybych měl za úkol hovořit o novinkách v oblasti vědeckofantastického filmu v roce 1985, nevěděl bych, čím začít. Tolik toho bylo. Zcela určitě bych musel některé vynechat, abych hodinu času mi vymezeného neprotáhl na neúnosně dlouho.

Začátkem roku 1989 jsme ve stejné situaci: nevíme, kde začít. Jenže ze zcela jiných důvodů. Řečeno slovy nadšených fanů: není o čem mluvit... a tak jsem při přípravě mého příspěvku do programu setkání ve Slaném sbíral všechno možné a prakticky nic nevynechal...

Začneme doma

Dlouho se nezdržíme, protože po "Velké filmové loupeži" roku 1986 následoval jen "Pahavý Max a strašidla".

Jakuba Jakubiska (v současné době vysílaný coby TV seriál "Tata") a v roce 1988pak film režiséra Oty Kovalu "Uf-oni mezi námi". Tenhle snímek zajímavého názvu,

myšleno pro SFK Slaný, není vlastně čisté sci-fi: šestiletý kluk propadne po shlédnutí SF filmu iluzi, že na Zemi přistáli holohlaví mimozemšťané. Dospělí kolem něj se snaží představy mu nevymlouvat-naopak, silně je podporují poté, co jim sami propadnou.

Kovalův film jen a jen potvrzuje směr, kterým se filmová sci-fi u nás ubírá: komedie a film pro děti.

Trochu pesimistický pohled na SF tvorbu u nás se pokusím vylepšit zprávou, že ČST připravuje k uvedení TV film "Zemřeš, kdy budeme chtít". Scénář napsal Otekar Kosek podle románu současného sovětského autora Zinoviye Jurjeva "Kandidáti smrti". Ve vzrušujícím příběhu advokáta Randalla, který se ujme obhajoby spáchané vraždy, se přeneseme do světa, v němž existují elektronické soudy, které plně nahradily soudce a poroty, do světa, v němž se jako jeden druh trestu užívá zásah do mozku, do světa, v němž se pod tíží spravedlnosti ukrývají žraločí praktiky boje o moc. TV film natáčí ostravské studio.

Podobně nebohatá bude informace o nových sci-fi dílech ostřetních socialistických států.

Naštěstí slovo nebohatá neznamená nezajímavá. V NSR a SSSR totiž bude mít v červenci letošního roku premiéru film "Je těžké být bohem", jenž byl realizován jako první sovětsko-západoněmecká koprodukce. Hovořilo se o něm už od roku 1983, zprávy se předháněly hlavně ve vyjmenovávání různých hereckých hvězd, každá jiných.

Film natočený podle stejnojmenného románu bratří Strugacových zpracovává téma osudu pozemské expedice na jinou planetu, v němž se konfrontuje vyspělost dvou rozdílných civilizací. Režie a produkce se ujal Peter Fleischmann, většina exteriérů byla natočena v Sovětském svazu.

Přepis Bradburyho povídky "Veld" vznikl v Uzbekistánu. Mladý režisér Uzazim Tuljachodzajev převedl na filmové plátno děj, odehrávající se ve vylidněném městě, kde fungují kliniky pro duševně choré a speciální ústavy pro ožívování mrtvých lidí. Ti se vzápětí stávají terčem krvelačných obyvatel města. Příběh se soustředí na osud jedné rodiny, uvnitř které se chtějí děti zbavit svých rodičů.

Ani třetí a poslední dílo z této kapitoly nevzniklo na základě původního scénáře. Tentokrát zfilmoval režisér Pawel Solski pro polskou televizi téma romantické balady Johanna Wolfganga Goetha "Král duchů". Jedná se o volný přepis, ve kterém režisér sice zachoval strukturu původní básně, ale motiv otce a syna, jehož k sobě volá král duchů, přenesl do dnešního světa plného počítačů.

Podle mého největším problémem pro pojednání o novinkách ve světě SF filmu je rozhodnout, co ještě novinkou je a co není. Letopočet vzniku není totiž vždy rozhodující. Jako příklad mohu uvést film Pavla Verhoevena z roku 1987 "Robocop". Na něj jsem chtěl původně položit největší důraz, protože byl vyhlášen nejlepším sci-fi snímkem roku 1987. Jenomže díky videu a také několika předváděcím projekcím už je poměrně notoricky známý. A tak jsem zvolil náhradní řešení v podobě jeho kolegy, filmu "Innerspace". Natočen byl sice ve stejném roce, ale premiéru měl později a kupodivu nebyl ani tak úspěšný... Podrobněji se k němu vrátím na konci mého povídání.

Věnujem^e několik slov tvůrcům, jejichž bravurní snímky jsme v minulých letech nepokrytě obdivovali. Redley Scott ("Vetřelec", "Legenda", "Blade Runner") natočil psychothriller "Someone to Watch over Me", příběh z dnešního New Yorku, v jehož prostředí policista ochraňuje korunní svědkyni brutální vraždy.

John Carpenter nás v minulosti potěšil "Útěkem z New Yorku", "Věcí", "Starmannem" a jinými sci-fi zasvěcenými filmy. Tento všestranný filmař (režiruje, píše scénáře a hudbu) natočil v roce 1987 horor "Prince of Darkness" (mimořádně napsal si k němu scénář pod pseudonymem Martin Quatermass). Tenhle film je pro Carpentera návratem k nízkorozpočtovým filmům. Nedávno pak dokončil SF horor "They Live!" (Oni žijí).

O Jamesi Cameronovi ("Terminátor", "Aliens") se proslýchá, že natočil film "Abyss" (Propast), v němž se o moři uvažuje jako o jediném možném životním prostředí člověka budoucnosti. Steven Spielberg sice režiruje, ale čisté sci-fi z toho nebude. "Rainman" je příběhem o vztahu dvou bratrů, odehrávající se v současnosti; a "Indiana Jones a poslední křížová výprava" bude pokračováním fantastických dobrodružství archeologa a superhrdiny Indyho.

Malé odbočení: druhý díl "Indiana Jones a chrám zkázy"

má konečně v létě zavítat na plátna našich kin. Podstatnou část svých tvůrčích schopností věnuje Spielberg filmové produkci. A zde je to již lepší. Spielberg se v téhle funkci podílel na vzniku filmu "Innerspace" (stále ještě nepřišla ta pravá chvíle) a snímku "Batteries test Included". Filmová kritika tvrdí, že Spielberg po úspěchu filmu "Cocoon" litoval, že nevyšel z jeho dílny, a rozhodl se proto financovat podobný projekt. V něm dvěma starým lidem (hrají je dva hlavní představitelé z "Cocoonu"), obývajícím starý dům, určený k demolici, pomohou ze svízelné situace návštěvníci z vesmíru. Režiroval Matthero Robbins. Pokud nevlastníte video, nezaoufejte. S produkční činností Stevena Spielberga se budete moci setkat na letním filmovém festivalu, neboť zde bude uvedena "Pyramida hrůzy". V originále se tento film jmenuje

"Young Sherlock Holmes" a natočil ho režisér Barry Levinson. Stanete se svědky prvního velkého případu proslulého detektiva, případu, který podstatně ovlivnil další Holmesův život. No, a když už jsme v sálech našich kin, tak si řekněme, že tento rok bychom se měli moci jít podívat na západoněmeckou "Legendu o zlaté perle", v níž by fantasy měla přejít ve sci-fi s mimozemšťany, dále na novou verzi "King Konga" s Jessicou Langovou a Jeffem Bridgesem (známe ho ze Starmana a ze "Zubatého ostří"). A ještě není konec. Uveden do našich kin má být i film "D.A.R.Y.L.", který sice je SF, ale především psychologická.

Velkou osobností světové filmové sci-fi je bezesporu George Lucas. Sice se od roku 1977, kdy režiroval první díl "Hvězdných válek", věnuje spíše produkci a poskytování námětů, nicméně jeho účast je o to potřebnější a znatelnější. George Lucas je například producentem i třetího pokračování o Indiana Jonesovi, poskytl námět pro dva televizní filmy o Ewocích atd. Dnes se budeme podrobně věnovat filmu "Willow" z loňského roku, který vznikl v Lucasově produkci. Dílo režiséra Rona Howarda (dělal "Cocoon") můžeme označit za pohádkovou fantasy.

Reklamní slůgan říká :

"Bylo to hrozně dávno a hodně daleko. Tehdy tam žil trpaslík Willow Ufgood z kmene Nelwynů poměrně spokojeně, až... až přišel George Lucas a udělal z něj hrdinu příběhu za 35 milionů dolarů, v němž převládá akce ve spojení s humorem a speciálními efekty..."

Královna Bavmorda, která přímo terorem vládne říši Daikiniů, se bojí proroctví, které předpovídá, že brzy zrozená dívka jí přinese zkázu. Bavmorda nechá proto uvěznit všechny těhotné ženy a novorozence usmrtit. Porodní bába jedno děcko zachrání. Uloží jej do proutěného koše a nechá odplout po řece. Koš s děckem nalezne Willow Ufgood, trpaslík. Miminka se ujme. V té chvíli ještě netuší, že se stal ochráncem princzny Elory Danan, které je předpovězeno svrhnout Bavmordu...

To je jen začátek příběhu ve kterém jako v každé filmové fantasy nechybí cesta hrdinů napříč světem při níž zažívají ty nejneuvěřitelnější příhody a potkávají ty nejneobyčejnější bytosti.

Osmnáctiletého Warwicka Devise, který hraje Willowa, už známe z dřívějších Lucasových produkcí obou filmů o Ewo-

cích, kde hrál Wicketa, a z Labyrintu. Nyní však poprvé máme možnost spatřit jeho tvář.

A co říká Howardové filmu zahraniční tisk ?

"Středověký mišmaš z mnoha žánrových vln i námětů od Homera přes bibli a Shakespeara k bratřím Grimmům a Indis-
na Jonesovi. Ač se Lucas při psaní námětu ~~na~~ uchýlil k ori-
ginalitě, děti budou určitě spokojeny. Speciální efekty
odpovídají excelentním předchůdcům z Lucasových filmů..."
nebo "Tahle superprodukce na dobrou noc vyznívá jako
poslední zvonění filmům operujícím s ohněm a magií..."

U fantasy ještě chvíli zůstaňme. Ve Spojených státech
vznikl v letech 1987 až 1988 v režii Boba Reinera film
"Princova nevěsta", který zpracovává motiv lásky prin-
cezny Buttercup k mladíkovi jménem Westley. Mladým li-
dem není přáno, princezna se musí vdát za Humperdincka.
Westley odchází do světa na zkušenou. Když se vrátí, aby
získal svou milovanou zpět, musí překonat kromě jiného
i stroj, který odsává dech a ničí duši... V malé roli
zde hraje i Peter Falk. Do třetice všeho dobrého Fantasy
se zmíním ještě o novém filmovém zpracování "Dobrodružství
barona Prášila". Natočil jej režisér Terry Gilliam ve
francouzsko-německo-italské koprodukci s Johnem Nevillem
v hlavní roli. Podle fotografií, které jsem měl možnost
vidět, půjde o nesmírně výpravnou a nápaditou podívanou.
V listopadu loňského roku se konal v Mnichově Mezinárodní
festival fantastických filmů. Podle odborného tisku byl
vrcholem festivalu vynikající novozélandský film "Navigátor".
Jeho děj začíná v roce 1348, ve kterém postihl jednu
skotskou vesnici mor. Malý chlapec, jeho bratr, filosof
a převozník se vydali na strastiplnou cestu, aby černé
smrti unikli. Nalezli propast, která zafungovala jako
průchod na druhou stranu světa. Čtveřice se propastí
dostala k protinožcům, na Nový Zéland. A protože propast
byla jakýmsi strojem času, na Novém Zélandu se píše rok
1988!

Z programu festivalu v Mnichově nás scénárističky zosla
jistě zaujme i nejnovější zpracování slavné knihy
Roberta Louise Stevensona "Ostrov pokladů". Příběh této
knihy přenesl významný italský režisér Renato Castellani
při psaní scénáře do doby po jaderné válce, do 24. století.

Ve filmu "Space Pirates" se už téměř nic nezměnilo;
dvanáctiletý Jimmy Hawkins se spřátelí se starým Billy Ba ne-
sem, stane se svědkem jeho tragické smrti a před ní i nosi-
telem Banesova tajemství a majitelem mapy, podle níž
lze najít poklad piráta Flinta. Na lodi Hispaniola se pod
vedením kapitána Smolleta a v posádce s Johnem Silverem
a jeho kumpány pak Jimmy vydá na cestu za bohatstvím.
Změnily se jen malé detaily. Jimmy bydlí místo v polorozbité
hospodě ve zchátralém kosmorestu, Banese nezruinoval rum,
ale rumové tablety, Hispaniola je loď kosmická a poklad
se skrývá na opuštěné planetě. Velice lákavé je herecké
obsazení: Anthony Quinn, Philippe Leroy, Ernest Borgnine aj.

Když tak o tom přemýšlím, hodně filmů, které jsem tu
odcitoval, má nějaký vztah s minulostí, hlavně v existenci
literární předlohy. Ty následující filmy pak ve skutečnosti,
že již existují první díly.

Přiblížili jsme se k závěru, ale zároveň k tomu nejlepšimu,
co v poslední době ve filmové SF zřejmě vzniklo. Chci
hovořit ještě o třech filmech; všechny tři jsou komedie-
- doufejme, že se jedná pouze o shodu náhod.

Děti ocenily příběh a dospělí určitě dabing filmu

"Číslo pět žije". Režisér John Badham nám v něm vyprávěl příběh přerodu militaristického robotavživou mírumilovnou robotí bytostí. Vůbec mě nepřekvapuje, že byl natočen druhý díl. Byl by to přímo hřích, kdyby si producenti, scenáristi a režiséři nechali proklouznout mezi prsty takovou nádhernou látku "Short Circuit 2"; tak zní originální název. Natočil ho Klement Johnson, který vstoupil do podvědomí fanouška SF lvím podílem při tgorbě seriálu "v".

My jsme se s robotem č. 5 rozloučili v okamžiku, kdy odjíždí ze poklidným životem na farmu v Montaně. Jenže robot potřebuje stále nové vstupy, chce neustále vpřed, a tak odcestuje do velkoměsta. Zde potkal svého spolutvůrce Bena Jhaveriho, který se v mezičase stal výrobcem robotických hraček. Za účasti Bena a dívky Sandy, poznává č.5 život velkého města, utká se s gangstery, zatkne ho policie, čichne si k punku, proniká do tajů erotiky... prostě bláznivé okamžiky střídají jeden druhý.

Ben Jhaveri je jediný ze spoluhráčů č.5 z 1. dílu, který se v pokračování objevil. Stává Gutenberg ani Ally Sheedy (a té litujeme zřejmě nejvíce) zde nevystupují. Zda je to ke škodě, snad poznáme v našich kinech.

Režiséra Mela Brookse znají návštěvníci našich kin z filmu "Němý film", který samozřejmě režíroval, ale i v něm hrál. Těžiště jeho tvorby tkví především v parodii. Natočil parodii na westerny, na horory, na historické filmy a nejnověji na sci-fi. Snímek se jmenuje "Spaceballs" a je z roku 1987. Je tou nejčistší parodií, jakou si jen my (díky Oldřichu Lipskému) dovedeme představit.

"Spaceballs" parodují snad nejúspěšnější SF film všech dob, "Hvězdné války- Nová naděje" George Lucase, z něhož Brooks převzal a do absurdních momentů dovedl hlavní dějovou linii. V několika scénách se pak jemně a velice vtípně otřel o další fenomény SF filmu: "Planetu opic", "Vetřelce", "E.T." a "Star Trek". Právě tyto scény patří k tomu nejlepšimu, co Brooks do filmu zařadil. "Spaceballs" mají jednu jedinou vadu: divák, který neviděl parodované filmy, nemá z návštěvy kina takový požitek, jako ten, kterému se takového štěstí dostalo. Samotný děj není podstatný; důležitější je sledovat to nepřeborné množství nápadů, kterými Brooks zasypává po celou promítací dobu nutně rozesmátého diváka.

To nejlepší nakonec.

Producent Steve Spielberg a režisér Joe Dante se sešli už při natáčení "Gremlinů" a obnoveného TV seriálu

"Amazing Stories". Pro další spolupráci si vybrali téma již jednou zpracované- rozhodli se tedy pro

"Fantastickou cestu" natočil v roce 1966 Richard Fleischer podle předlohy Isaaca Asimova. Pojal je jako zcela vážný příběh záchrany života vědce miniaturní ponorkou s lidskou posádkou, která byla zmenšena a vstříknuta do vědcova těla. Spielberg, Dante a scenáristé Jeffrey Boam a Chip Proser naopak pojali film "Inter-space" jako trasy komedii, místy s prvky parodie.

Dvě na začátku různé dějové roviny se brzy spojí v jednu. Ve službách vědy je zkušební pilot Tuck Rendleton zmenšen v ponorce do velikosti zrníčka písku, má být vstříknut do krevního oběhu králíka, napojit se na jeho smysly a zkoumat a zkoumat a zkoumat... Jenže výzkumná laboratoř je po miniaturizaci a natažení do injekční stříkačky přepadena gangstery, kteří se chtějí vynálezu zmocnit a zneužít ho. Jeden z vědců týmu se stříkačkou

v ruce přechá, aby vynález spasil.

Jack Putter trpí stihomamem. Léčí se u psychiatra, který mu doporučí klid. Přes veškeré snahy o vyplnění lékařovy rady má Jack stále pocit, že je pronásledován...

V obchodním domě se náhodou Jack nachomýtně k honičce vědce a gangsteru. Vědec vstříkne zmenšenou ponorku do Jacka-a nešťastného člověka opravdu začnou pronásledovat pistolníci.

Co se potom odehrává, je neobyčejně vtipná a nápaditá podívaná, která rozhodně stojí za vidění. Jacka potom opravdu pronásledují cizinci, kteří se chtějí zmochit vynálezu; jeho sny se stanou skutečností.

Tato role byla pro Tucka Pendletona velmi náročná, protože stále sedí ve své kapesní ponorce a není z něj vidět více, než hrudník a hlava.

"V konečném účtování jsme byli nuceni využít daleko více takovýchto scén, než jsme si představovali. Při střihu jsme totiž některé pasáže se speciálními efekty neshledali dostatečně kvalitními. Ale to nevadí, protože ve filmu jde vlastně o to, jak na sebe reagují dva lidé, tzv. nositel zmenšené ponorky a pilot, který v ní sedí."

Perlička, která vyplynula z rozhovoru s Joe Dantem, abyste získali obraz, jak se na Západě točí: Režisér upozorňuje na novou tvář, na McRyanovou, která hraje partnerku Jacka ve filmu. Ve štábu dlouho hledali vhodnou představitečku pro tuto roli a herečku angažovali čtrnáct dnů před začátkem natáčení.

BESEDA S ONDŘEJEM NEFFEM

L. Peška : Na jiné, méně významné akci než jsou Ufouni ve Slaném - na Miniconu - jsem se domlouval s Ondřejem Neffem o tom, co bude naplnit jeho letošního vystoupení ve Slaném a Ondřej Neff tentokrát řekl, že už by nechtěl hovořit o někom cizím a nám málo známém, neboť jeho díla si nemáme možnost z převážné většiny vůbec přečíst. Prohlásil, že už máme dostatek vlastních osobností a hvězd SF a celkem skromně navrhnul, že by se mohlo hovořit o něm.

Původně jsme se domlouvali, že budeme hovořit zejména o jeho poslední knize "Měsíc mého života". Protože ale tato kniha vyšla a zároveň nevyšla (všichni ji mají a nikdo ji nikde nemůže koupit), bojím se, že bude rozebrána dříve, než vlastně ve skutečnosti vyjde. Proto bych zde chtěl připomenout i další knihy O. Neffa, o kterých můžeme mluvit. Je to druhá sbírka povídek "Čtvrtý den až navěky", pak asi pro některé zcela neznámý a nedostupný comics "Arnal", jehož libreto napsal Ondřej Neff a nakreslil jej Kája Saudek. Dále je to povídka v antologii Přistání na Řípu - "Poselství pro Agla Mathona". O tom by se tedy dnes mělo hovořit.

Z. Rempas: Já začnu větou, která bude mít formu běžně kladených otázek, tzn. že Ondřej Neff na ni bude mít možnost odpovídat čímkoli, co ho napadne. Ondřeji, četl jsem s výjimkou "Holky se perou jinak", snad všechno co jsi napsal, včetně první verze už snad brzy vydaného "Pole šťastných náhod".

Takovému celoživotnímu dílu se říká "autorský oblouk", - někde začíná a v současné době někde končí nebo někde je. Můžeš pohovořit o tom, co tento autorský oblouk ovlivnilo v průběhu posledních dvaceti let?

O. Neff: Ono se to špatně poslouchá, když tady Zdeněk

Rampes říká něco v tom smyslu, že bych už skončil nebo zabalil fidlátka a prostě-

- stařec sklapnul kufr a odchází perspektivou do dále...

Já budu mluvit jenom o SF, protože nic jiného nestojí vlastně za řeč. Dívám se na to asi tak, že se učím SF psát a doufám, že letos v létě napíšu věc, která snad dokáže, že jsem se něco naučil. Pro letmou připomínku: žánrem jsem se začal zabývat historicky, jako teoretik - nebo spíš esejisticky, když jsem napsal a v 78. roce vydal studii o Julesu Verneovi. Ono to mělo určitou logiku. Minulý týden jsem byl na Moravě a tam byli lidé i z nakladatelství Mladá fronta - setkali jsme se s mladými autory, kteří jsou sdruženi v literárním klubu v Gottwaldově. To jsou lidé, kteří napsali tuňy všelijakých románů, povídek a básnických sbírek. Pořád je někdo nosí a oni jim to nechtějí otiskovat. Já jsem se cítil tak trošičku zahanbeně, měl jsem určitý pocit viny, protože jsem tohle nikdy nezažil. Já jsem nikdy nikem nic nenosil a o žádné publikování neškemrel, přirozeným způsobem jsem se vyvinul z novináře a z člověka publikujícího v novinách a časopisech postupně až do autora k nižším publikacím. Čili kupříkladu, na počátku knihy "Něco je jinak", což jsou ty dějiny české SF, byla časopisecky otištěná studie o Součkově. Když vyšla, Albatros ode mě objednal celou knížku takových studií. Vojta Kantor se mě pak zeptal, zda jsem někdy napsal nějakou povídku SF, když už o tom píšu; já mu řekl, že jich mám doma řadu - neměl jsem žádnou -, šel jsem domů, tři jsem napsal a on mi je otisknul ve dvojí antologii "Železo přichází z hvězd" a "Lidé ze souhvězdí Lva". To byly moje počátky v žánru. Pak jsem povídky psal dál, postupně vznikla sbírka "Vejce naruby" - ta vznikla vlastně během 2 prázdnin; já nenávidím prázdniny a ty byly zastřené tím, že jsem musel být na chalupě svojí tchyně a já, když píšu, tak jsem chráněn v rodině. Vzal jsem si s sebou psací stroj, pořád jsem psal a tím pádem jsem nemusel venčit psy, dojit kozy a spravovat střechy a protahovat komíny a chodit se koupat a sbírat houby apod....

- takhle vznikla tedy sbírka "Vejce naruby". Pak jsem byl na vojenském cvičení - tam také vznikla spousta povídek této sbírky.

Jakmile člověk začne psát povídky, touží po románu, nebot to je takový vyšší stupeň. Pokusil jsem se o SF román "Jádro pudla". Pokus se nepodařil, jak jste jistě postřehli, pokud jste tu věc četli; nicméně mě to neodradilo a napsal jsem 2. díl, který po šestileté strastiplné anabázi by snad měl koncem letošního roku vyjít a existuje už 3. díl, který zatím četl jenom Toodor Rotrekl a potěšil mě - on tvrdí, že se mu líbí. Já jsem vlastně začal jako téměř všichni čeští pisatelé - a týká se to i většiny zde přítomných autorů fandomových - takovými humoreskami (SF na druhou, že si na to tak trošku hrajem a je to SF a trošku legrace a pořád se odvoláváme na Čapka a tak...). Tímto syndromem byl poznamenán velký díl povídek sbírky "Vejce naruby".

Já jsem si tím sám sebe znechutil, a když jsem pak psal povídky pro "Čtvrtý den až navěky", téměř žádná humoristická povídka tam není, naopak jsem se tam snažil o tvrdý a drsný projev. Nejsem si zcela jist, zda se to setkalo se čtenářským ohlase (byl bych rád, kdybyste se k té věci zcela otevřeně vyjádřili), vysloveně jsem se tam snažil o dějové vyjádření, o dobrodružné vyjádření a o drsnost jako brutální reakci proti tomu, co jsem sám psal a co se u vás píše. Od této polohy jsem se dostal k "Měsíci mého života", který má vysloveně drsné a brutální polohy, i když humanizované určitým humorným pohledem vypravěče. Po tom všem cítím se připraven k tomu, abych napsal román, který bude mým hlavním zájmem letos v létě, kdy budu psát 1. verzi. Bude se opět odehrávat na Měsíci zhruba v podobných kulisách i v podobné době jako "Měsíc mého života", ale nebude tam stejná žádná postava ani motiv, kromě toho základního technologického a sociálního rozvrstvení. Nevím, zda jsem uspokojil Zdeňka; určitou logiku to má - od humorných povídek k drsnému románu - asi tak bych to lapidárně shrnul.

Z. Rampas: Odpověď je lepší, než v jakou jsem doufal, protože s takovou věcí na někoho vybafnout, to nelze na kohokoliv. Když třeba na jiného velkého spisovatele, Kurta Vonneguta takhle bafli, odmítl cokoliv odpovídat a řekl jenom: "Odpověď je ve všech knihách co jsem napsal a jestli to chcete v nějaké zkratce, tak si ten rozhovor se sebou napíšu sám a pošlu vám ho za měsíc. Bylo možno si ho přečíst v Revue světové literatury."

Pře chvíli jsi prolistoval Interkom, který vyjde příští týden a nejméně 3 články se tě tam týkaly, tak už si jistě rozmyšlíš odpověď. Nechceš si nanečisto, v rámci lepší struktury a srovnání v hlavě tedy nahles nad tím zadumat?

O. Neff : Byla tam studie o české SF, o povídkové tvorbě a autor píše, že jsem napsal hodně hovědin, ale nejhovadštější povídka, že jsou "Hrdinové kosmu", co vyšla ve "Čtvrtém dni až navěky", je to taková anekdota. Někomu se líbí, někomu ne, budiž. Ale mám zato, že není třeba se tím zabývat. Myslím, že taková nejpodstatnější věc, na kterou budu muset důkladně odpovědět, je replika Evy Hauserové na článek, který jsem napsal a vyšel v Literárním měsíčníku, to byl jediný, první a poslední můj článek pro tuto revue, a byl věnován SF za posledních 10. let. Eva Hauserová se postupem času vestylovala do takové role vzteklého pumprdíka české SF nebo takového Mrzouta, takže z toho článku vychází: Nemám ráda Neffa! To já jí neberu a oplácím jí to tím, že ji mám rád; ona tam běsní nad tím, že chválím Párala apod... Ale ono je nesmírně jednoduché hanět Párala nebo prohlásit, že Ota Dub napsal špatnou knihu, a že Nohejl je nehorázný, protože napsal Šťastného Václava, to je samozřejmě všechno nesmírně snadné konstatovat a odsoudit, ale když se díváte na vývoj české SF za celé 20. stol. (abych tedy začal velmi neskromně), tak to, co se stalo ze uplynulých 10. let je, řekl bych, nesmírně pozitivní a ať se to Evě Hauserové líbí nebo nelíbí, on do toho ten Páral patří a patří do toho i ten Ota Dub i ten Nohejl. A to se budu s Evou Hauserovou

hádat třeba do krve. Např. je komické, když ona tam řekne "a Páral SF není a basta fidli", přičemž jeden z takových nejgrotesknějších jevů našeho fandomového života je štouret se v antikvariátech a o kdejaké hlouposti jenom proto, že tam někde je skfandr, který je schopný dosáhnout hloubky větší než v té době bylo možno, prohlásit, že je to SF. Přitom tak evidentní věc jako jsou ty čtyři knížky Páralovy, budme ze SF vylučovat, neboť napsal "Profesionální ženu" a tím pádem se nemá do SF plést. Já si myslím, že tenhle pohled na věc je zcela absurdní a neudržitelný. Třetí věc, která se mě týká v tom Interkomu, ta je "po výtce" kriminalistická, neboť zde přítomná Carola Bidarmenová odhalila to, čemu se říká "VELKÝ KIKS". Tam totiž je skutečně kiks, v knížce "Měsíc mého života" - a sice v tom, že postavu, kterou hrdina měl znát, nepoznal, když se s ní v určité, velice důležité fázi svého života potkal. Já vím jak se to stalo. Napadlo mě až při dopisování té knihy, že on to vlastně bude ten jeho kamarád. Když jsem knihu začal psát, neměl jsem nejmenší tušení, jak skončí, protože nepíši knihy tak, jako se píše školní kompozice, že si napíši osnovu, úvod, stať a závěr (Peška: tak se to učí!). Začnu psát, pak to vyhodím; kupříkladu mám doma takovýhle štos - vždycky říkám ženě, až umřu (a dávám jí naději, že to bude už brzy) aby to nevyhodila, že z toho bude ještě docela slušně žít, protože vždycky, když autor umře, a pak už nemůže nic podepsat a nemůže pronést žádný výrok apod., pak teprve začnou o něho projevovat ten správný zájem, takže např. od této knížky existuje 300-400 stran takových pokusných textů, kde jsem se strefoval do té polohy. Já nikdy nemám vymyšleno o čem to bude. Řešení, že to vlastně je jeho kamarád mě napadlo až na konci a Karola se bude divit, mě skutečně napadlo, že on ho musel znát a dokonce jsem při korektuře to místo hledal, abych to tam opravil, a pak někdo zatelefonoval, nejspíš Rampas, nicméně ve mně zůstal takový výsledný dojem, že jsem to tam opravil, a že je všechno v pořádku, přičemž pravda je taková, že jsem to neopravil, a že to v pořádku není. Podivuhodné je, že si toho z lidí, co to už četli, nikdo nevšiml, ale je to nesuorně chyba a já jsem si uvědomil, že jsem neschopný r-čelat kiksy, což už dávno postřehl Egon Čierny, takže když má rubriku Neznámá díla české SF ve svém Poutníku, tak tam je nezbytný odstavec, který se jmenuje "V čem se Neff mýlí" a většinou se mýlí Čierny, ale někdy se nemýlí, no, někdy se mýlím já. Jsem muž, který dělá kiksy, s tím se nedá nic dělat. A veškeré mé snahy o minimalizaci těch kiksu vedou do ztracena, a pak jsem odhalován a pranýřován na stránkách Interkomu (Peška: Aspoň je o čem psát, že jo!), musím to nějak překonat, no.

Peška: Tak zrovna tenhle dotaz jsem tedy nechtěl dávat.
 Neff: Prý kolik zapletil Láda Peška za použití jeho jména v "Měsíci mého života" v souvislostech ne zcela lichotivých? To jsou takový žertíky, co člověk dělá-
 (L. Peška: Pěkný žertíky!) jako mám Rampasovu ulici v jedné povídce a nejhorší žertík jsem udělal ještě s přítelem Kovaříkem, když jsme psali tu knihu co nečetl Rampas, ty "Holky se perou jinak".

Tam jsem jednu velmi nelichotivou postavu pojmenovali jménem jednoho našeho kamaráda a uvedli jsme ho tam i s plnou adresou a telefonním číslem a dokonce, protože to byla ilustrovaná knížka, jsem malíři dodal fotku toho člověka a on ho nakreslil na obálku. Ten řval, strašlivě.

L. Peška: Ale neodpověděl jsi ještě na tu otázku.

O. Neff: Kolik jsi mi zaplatil?

L. Peška: No jasně!

O. Neff : 12,80 Kčs

L. Peška: Laciný!

Já jsem chtěl říct jednu takovou věc. My když jsme s Vládou Mádlm diskutovali o tvé tvorbě, tak on je takový zavilý tvůj obhájce a já jenom poměrně měkký odporce a debatovali jsme třeba o comice u "Arnal", já ho tady ukážu z dálky; ti, co ho mají, ho stejně už uschovali a ti, co ho nemají, už ho asi neseženou. Já jsem říkal, že jsem se na ten comics hodně těšil, protože byl prezentován asi r rok dopředu, a pak jsem byl docela zklamaný, protože mi to připadalo naivní a dětské, jenom legrace a nic, a Vláda zase říkal: No to bylo perfektní, mně se to strašně líbilo, to byla výborná parodie, ale na co, na comics, který u nás prakticky neznáme? Jaký je tvůj názor na to? Co jsi vlastně chtěl od tohoto comicsu, mně by se víc líbilo, kdybys raději napsal libreto nějaké pořádné SF, kresleného seriálu apod.

O. Neff: Já jsem scénář Arnala psal přímo pro Káju Saudka, tzn. věděl jsem, že to bude dělat, znal jsem jeho tvorbu a vžil jsem se do Kájovy polohy a mám zato, že to je typický seriál Káji Saudka. Kdybych dělal ten scénář pro někoho jiného, vypadal by úplně jinak. Já si myslím, že to je dobrý seriál Káji Saudka a vůbec si nemyslím, že to je parodie. Mně šlo o to, abych tam měl maximum zvrátů, groteskních dějových znaků s nějakou jednotící linií a s nějakým vyústěním. Pokud možno otevřeným, protože tady se naznačuje možnost nějakého pokračování, aniž bychom Kája či já měli v úmyslu v tom pokračovat; rozhodně by to nemělo žádný půvab. Ale chápu, že to je těžko definovatelná mezipoloha; není to žánrově typická záležitost. Chápu, že se ti to nelíbí a třeba se to někomu líbí. Já to nechci hájit ani hanět, je to prostě takové, jaké to je a nemyslím si, že je v tom nějaký kiks. Mně třeba teď vyšel comics v Albatrosu, který se jmenuje "Dobrodružství na planetě snů", to bylo děláno pro děti. Už se to prodávalo, ale asi to neznáte, poněvadž to bylo inzerováno v nových knihách v té pasaži pro děti. Tam jsou věci, které se mi nelíbí, protože nejsou výtvarně zvládnuté a možná, že to je moje chyba, neboť jsem chtěl po výtvarníkovi něco, co on nedokáže zvládnout. Já třeba mám ve scénáři situaci kdy ti antagonističtí hrdinové (kámen proti květině), ten zlý kámen, který chodí provázen holčičkou, které říkám Kamínka, se dostane na šachovnici času. Měl jsem představu obrovského šachového pole, nekonečně velkého; šachovnice má tu vlastnost, že na každé pole se dá vstoupit jenom jednou

a ono se propadne. Kámen, protože je hlupák, tam bezmyšlenkovitě běhá. Má pocit, že těch polí je dost, a že může tou nabídkou polí mrhat a nakonec zastane na posledním poli, na pilíři a křičí o pomoc. Cítil jsem v tom určitou symboliku v plynutí času a stárnutí a všech těchto věcí, a mám pocit, že to výtvarně nevyšlo. Já ovšem teď sám nevím, jestli to vůbec šlo namalovat. To dávám jako příklad nepodařené realizace projektu, nebo určitého mého scénaristického dluhu vůči výtvarníkovi či čtenáři. A pokud jde o Arnala, nemám pocit, že bych tam udělal něco, čím bych se provinil vůči Kájovi a eventuálně vůči čtenáři. Ale rozhodně jsem to nemyslel jako parodii na comics. To v žádném případě; jestli něco nenávidím, tak je to zejména parodie na věci, které tady nejsou.

E. Čierny: Na Miniconu začala taková diskuse jestli v ČSSR lze psát dobrodružnou SF. Začal se tam k tomu vyjadřovat Nesvadba, pak myslím ještě Novotný, pak to Eva Hauserová zahrála do autu. Já se tě chci zeptat- myslíš, že včas stačí u nás proniknout do SF?

O. Neff : Já si myslím, že rozhodně ano a nevidím nejmenší důvod, proč by se to nedalo psát.

E. Čierny: My jsme třeba teď udělali soutěž o nejlepší dobrodružnou SF a soutěž fantasy. Bylo překvapující, že fantasy je u nás neznámá; mnozí nevěděli, co to je. A přece ty povídky byly lepší než dobrodružné. U nás si snad lidé na to dobrodružství ještě stále nezvykli?!? Ještě pořád musí být hodní, zlí atd...

O. Neff : Já si myslím, že velice dobrou dobrodružnou SF píše Jaroslav Jirán, jeho povídky jsou vysloveně napínavé a moc dobré. Myslím, že důvod k tomu je, že SF je v rukou, s odpuštěním, intelektuálů. Nebo támhle koukám na Ivaňu Adamoviče - ta jeho povídka, kterou mně dával pro ten nešťastně započavší magazín, co vyjde přinejmenším jeho 1. číslo v Panoramě, to je vysloveně dobrodružná SF a i jeho další povídka má tytéž parametry. Je tady jeden čistě praktický problém. Kulisa, kam ji zařadit. Spousta autorů, kteří se snaží o tento druh SF, automaticky pod vlivem překladové, zejména angloamerické SF, se snaží to dávat do angloamerické polohy a výsledek je vždy komický - "co si malý Moritz představuje pod pojmem Starý Řím". V okamžiku, kdy je to v těch pravověrných polohách, jako to píše třeba Jaroslav Jirán, tak to funguje bezvedně. Ten jeho "Čaroděj z Thesalu" je výborný a "Poslední noc v říši Ólů", to je, dle mého názoru, znamenitá povídka SF - ta vyjde v tom magazínu v Panoramě; myslím, že byla v Panoramě mnozí z vás jste ji četli.

T. Rotrekl: Egon asi myslí, že to u nás nevychází.

E. Čierny : Ana.

T. Rotrekl: Já na to odpovím, ať ty mluvím do literatury a nepřísluší mi to - byl jsem sám svědkem, na jaké to naráží překážky. Je to v lidech; co to schvalují - oni to nechtějí! Oni jsou proti tomu. Chtějí, aby lidé četli to, co oni si představují. Ta paní Šprdlíková říkala: Víte, pro mě je opravdu takovým pilířem literatury - a já na ni: Copak vy tak čtete? A ona říká: Já jsem si počítla - a teď mi jmenovala "Sen

v červeném domě". Já, protože mě to zajímalo, jsem honem utikal do knihkupectví. To kumpák a říkal jsem si: To mě zajímá, co to paní Šprdlíková čte. Začal jsem si v tom listovat - vzadu je 30 stran vysvětlivek, jak ty rodiny byly spolu spřízněny. Je to jistě klassická literatura, která patří do pokladnice. Ať mi ale ta dáma nepovídá, že tohleto čte, protože ono se to číst nedá. Pro lidi, kteří se tím zabývají, to je, ale nedá se to číst jako běžná literatura. Jenže mladí lidé chtějí někde začít. Teď třeba je obrovský poprask proti Šmoulům. Já říkám: Proč ne Šmoulové? Všichni začínají u Šmoulů. Když je jim 8 let. Některým to zůstane do 60, těm co sedávají v hospodách a nikam dále nedbstanou, protože jejich IQ na víc nemá. Jestliže někoho ale chce přivést ke čtení, nemohu mu dát toho Lu Suna nebo jak se jmenuje, ale musím mu dát třeba dobrodružnou literaturu. A tu oni nechtějí. A teď vidíte třeba rozhovor dámy typu Pergnerová v televizi, která přijde ke 3 mladým lidem, kteří sedí v hospodě a povídají si a ona říká: Tam naproti v druhém patře sedí členové okresního výboru Svazu mládeže a celé večery přemýšlejí o tom, jak vás přiblížit hudbu. Jak to, že vy o tom nic nevíte?! Když tam nebudete chtít po dobrém, tak my vám to teď budeme servírovat po zlém. Jenže to jsou lidé, kteří mají nějakou určitou úroveň a na té to také chtějí dostat naservírované. Boj okocho Folgara a dalších - to je tupost určitých funkcionářů, kteří to nechtějí pochopit a jedinou možnost já vidím v tom, že někdo bude mít nakladatelství a tam to bude vydávat. Ale protože to u nás není možné, tak se to bude říkat pořád dokola a pořád to nepovede k žádnému řešení. Promiň, Ondřeji, já-

O. Neff: Ne, to mluvíš za mě, já s tebou naprosto souhlasím.

Ještě bych k tomu chtěl dodat, že asi neplatí, že nevychází vůbec žádná dobrodružná SF, protože je v antologiích spousta povídek, které dobrodružné jsou, české dobrodružné SF, ale co chybí a co neumíme, to je dobrodružný román SF. To je ten problém a odstrašující případ budiž to roje Jádro pudla, to není žádný dobrodružný román a já jsem to prostě nedokázal dobře napsat, bohužel.

L. Peška: Ono je všeobecně známo, že mnohem snáz se píše dobrá SF povídka než dobrý SF román, je to dáno tím žánrem. Chtěl jsem se zertat, co si myslíš o současné české SF, můžeš, ale nemusíš do toho zahrnout sebe. Já to trochu rozvedu. Píší SF u nás amatéři nebo profesionálové? Může se teď někdo u nás SF uživit? Může se profesionálně žít psaním? Není případně úroveň české SF odrazem toho, že jí vlastně píší amatéři, byť si třeba neříkají, že to jsou amatéři? Já to srovnám třeba s američany, tam se jen v žánru SF žije psaním stovka a možná ještě více lidí. Když někdo píše denně, kvalitně jeho tvorby by měla vzrůst a dosáhnout určité úrovně, než někdo, kdo se k tomu dostane po večerech při práci, když má zrovna volno?

O. Neff : Nejprve by bylo třeba ujasnit si, co to je ten amatér a co profesionál. Lidí u nás vůbec, kteří se žijí literaturou, je strašně málo. Ti, kteří jsou tzv. "Na volné noze" - žádný z nich není živ ze psaní knih. Sem tam mu vyjde knížka, ale většinou píše pro rádio, pro televizi a žije se vlastně kšé továním (berte to jako profesionální hantýmku).

Tím nijak nehovořím o kvalitě té jeho produkce. Ale aby někdo mohl jenom z knih vyžít, to u nás prakticky není možné. To bych vám musel vysvětlovat, jaká je honorářová politika a co a jak, a jak dlouho se knížka píše atd..., to prostě možné není. Čili - ono to dělení na tzv. profesionály a tzv. amatéry je míněno spíš asi kvantitativně, alespon jak já to cítím, než kvalitativně. Protože, co to je amatér? Je to ten, kterému ještě nic nevyšlo, nebo je to ten, který vydal povídku v antologii, anebo který vydal samostatnou knížku? Tak Fr. Novotný je amatér nebo je to profesionál? Vyšla mu knížka povídek, tak je to profesionál? Není. Nebo Sobotík, tomu také vyšla knížka, vyšla mu spousta povídek časopisecky, a je tedy Sobotík profesionál, nebo je amatér? Problém je totiž jinde, je v tom neřpsat jednu knihu, ale být schopen souvislého autorského programu, vyvíjet se, od něčeho někam jít. Jsme svědky toho, že vyjde knížka, zaujme a pak čteme za dva roky od téhož autora další knížku a řekneme si, tak to jsme četli už v té první a když vyjde třetí knížka, tak to už je definitivní katastrofa. Mohli bychom citovat i z oblasti naší SF, já tedy nechci nikoho urážet, ale opravdu si to o některých kolezích myslím. Nedělejte si iluze, že i v Americe je tak moc profesionálních spisovatelů SF. Samozřejmě tam je úzká vrstva lidí, kteří mají mezinárodní jméno, a kteří vydělávají strašidelné peníze. Třeba A. C. Clarke je milionář, milionář je i Silverberg, ale ten nezískal miliony psaním, nýbrž kšeftováním. O Bradburym se ví, že jako první spisovatel SF vydělal milion a více dolarů, čímž je zřejmě míněno najednou nebo za celý život - já nevím. Pravděpodobně takový Vonnegut asi také není z nejhudších. Už poměrně hodně známi autoři jako je třeba u nás známý John Brunner (my jsme se s ním setkali posledně s Nesvadbou v Budapešti, on je velmi blízký Nesvadbův přítel) má ukrutně finanční starosti a živí se kdejakým podělkováním a zejména přednáškami, protože má na Západě přednášky placené a poměrně hodně. To je totiž podstatná věc; on ten dotyčný napíše 2-3 knížky, které zaujmou, pak jezdí po univerzitách, vykládá o těch knížkách a ty univerzity, které jsou dotovány miliónáři, co vyrábějí konzervy pro psy apod..., tak ty to financují. Ten člověk je tedy vlastně svým způsobem živ z literatury a není nucen k nějaké podbizivé produkci. Nedělejte si tedy iluze, že v Americe jsou stovky lidí, kteří si vesele s doutníkem píšou SF a jsou z toho buhvíjak živí, to by byla krutá iluze. A já si tedy nemyslím, že by u nás ze SF mohl být někdo živ. Teď je na volné noze Zdeněk Volný - 3/4 roku a je otázka, jak dlouho se na ni udrží. Já byl na volné noze také dva roky a pak jsem byl satsakra rád, že jsem se uchytil v Kmeni a jsem normálně zaměstnan a mám gaži jako každý jiný, která mi dává určitou jistotu a nemusím být nervozní. Když třeba ten Čarodějův učen je šest let pozděn, já v tom mám šest let peníze, nebo šest let práce - a kde to je? Nevidím ani korunu. Nebo i takhle knížka měla vyjít vloni, čili já jsem vloni prakticky nic nevydělal. Kdybych byl žig jenom z toho, tak jsem vloni nevydělal ani korunu. To je jako kdybyste celý rok chodili do práce a nedostali žádnou gaži. A letos mi vyjdou dvě, sečtou se mi daně a jenom tímhle faktem přijdu o sumu rozhodně ne zanedbatelnou.

S tou profesionalitou je to velice obtížná věc.

L. Peška : Je tady jeden dotaz, který se ptá na faktografické věci. Jak dlouho píšeš, co jsi všechno napsal, já bych ho snad ani nepokládal, ale zeptal bych se tě právě ve srovnání - ty jsi tady jmenoval toho Silverga - já jsem se teď nějak s Vlastou Tělašem dohadoval, že mu přeložím pár věci o tom, jak píšou ti američané a Silverberg právě uvádí, že píše povídku jedno odpoledne a jeden román tak čtrnáct dnů, měsíc. Jaké pracovní tempo máš ty?

O. Neff : -Těžko říct. Faktem je, že když mi to jde od ruky - a to se týká většinou povídek, které mnohdy dokáží napsat udeleně, naráz - napíšu takových deset stránek strojopisu za den. Ale, upřímně řečeno, se mi to povedlo jenom několikrát v životě, aby mi pak ta povídka opravdu seděla. Kupříkladu vím zcela bezpečně, že jsem "Největší vodvaz v dějinách Swangu" psal tři dny. A neměnil jsem na tom ani řádku, napsal jsem to a bylo to. Podobně i "Bílá hůl, ráže 7,62" ale to se skutečně povede jenom párkrát a pokud jde o román - já mám metodu, že sice píšu rychle, třeba těch deset stran za den, takže to vyjde na 4-5 týdnů. Ale pak se v tom strašlivě dlouho ryji a zahazuji. Vždyť Teodor to ví, co já jsem všechno dělal s tím Čerodějovým učněm. (no nakonec, když člověk veškerou tu práci sečte, tak to ten rok až dva na román vyjde.

L. Peška: Takže děkuji Zdeňku Rampasovi za úvodní dva dotazy, Ondřeji Neffovi za hodinové povídání a přeji mu, aby jeho další knihy - doufám, že se jich dočkáme brzy a nebudeme čekat na další šest nebo více let - měly podobný, a já myslím že velký, úspěch jako měly jeho předešlé.

Dalším bodem bohatého programu byla přednáška redaktora nakladatelství SVOBODA Richarda Padaného

21. PORTRÉTŮ nejvýznamnějších AUTORŮ poválečné FRANCOUZSKÉ Sci-Fi.

Než vás seznámím s pěti spisovateli, které, jsem svévolně vybral jako nejvýznamnější pro celý poválečný vývoj vědecké fantastiky ve Francii, rád bych se s vámi podělil o jedno příjemné překvapení. Cíhalo zcela nečekaně na 462. straně třetího dílu několikatisícistránkových Dějin francouzské literatury 19. a 20. století od prof.dr. Jana O.Fischera, Dr.Sc. Rafinovaně skryta za kapitoly o "literatuře husarů", o "novém románu", o humoristické literatuře, o detektivce a špionážním románu tu figuruje kapitola nazvaná "Vědeckofantastická próza". Je to hutné sedmistránkové dílko, prozrazující lýtý vnitřní boj mezi nechutí literárního vědce k tématu a na druhé straně jeho upornou poctivostí ve zpracování zdrojů a fakt. Profesor Fischer při svém viditelném odporu k vědecké fantastice odvedl skvělou práci. Kapitola je precisním zhuštěním Sadoulových Dějin moderní SF /2.cíl-frankofonní oblasti/. Vyvaroval se například té chyby, které se houfně dopouštějí všichni historici žánru /včetně našich/, a vyhnul se lákavému, leč málo spolehlivému zdroji, Encyclopedii utopií, podivuhodných cest a science-fiction od Pierra Versinse. Nevím, jestli věděl, že Versins neměl v hlavě všechno v pořádku a s fakty si moc starostí nedělal, ale vzhledem k tomu, že se jistě znal s jeho bratrancem, spisovatelem a členem Akademie André Chamsonem, je to možné. V každém případě dobře udělal.

Tím více mě mrzí, že pro hodnocení přínosu fantastiky použil dobře známý logický aparát, který logika značuje jako argumentaci v kruhu: vědecká fantastika nepřinesla Francii žádný dobrý román prostě proto, že pokud jde o dílo literárně na vysí, jednoduše do SF nemůže patřit. Na jiných místech knihy se profesor Fischer zabývá Merlem a Boullem, kteří se kice k žánru nehlasí, ale mnoho jejich děl nese všechny jeho formální znaky, nebo novou mystickou poetickou prozu a dadaismem, aniž tušil, že jejich celní představitelé Raymond Queneau a Boris Vian byli mezi zakladateli klubového hnutí SF ve Francii a Vian dokonce překládal C.L. Mooreovu, Kuttnera a Van Vogta.

Na druhé straně je mi ctí, že ve výběru nejvýznamnějších osobností poválečného vývoje jsem se s věhlasným literárním vědcem víceméně shodl. Vlastní podstatu přednášky budou tedy tvořit stručná životní a literární data těchto pánů /v abecedním pořádku/: Jean-Pierre ANDREVON, Francis CARBAC, Gérard KLEIN, André RUELLE a Stefan WUL. Srdcem jsem tíhnul k tomu, zařadit místo jednoho z nich Jacquese Sternberka, ale zvažil jsem, že 1. je Belgičan, 2. mám toho o něm málo, 3. i to málo se lze o něm dočíst na záložce románu Dívka, moře a noc /Odeon/ a nakonec jsem tedy od něj upustil.

1. Jean-Pierre ANDREVON

se narodil v Grenoblu roku 1937 a je mu tedy dvaapadesát let. Studoval malířství a jako výtvarník se také živil. Teprve v roce 1969 /tedy ve 32 letech/ mu vyšla první kniha. Od té doby napsal řadu románů a povídek a sestavil mnoho antologií,

ale nezapomněl ani na své původní řemeslo - dodnes se setkávají čtenáři a jeho knižními ilustracemi a scénáři /i kresbami/ comics.

Jako mnoho dalších autorů vystoupivších do literatury SF koncem 60. let začal A. Adrevon (z nedostatku lepšího odbytíště) publikovat dobrodružné romány pro nakladatelství Flauve Noir (Černý proud) a jeho ediční řadu Anticipation. Pod pseudonymem Alphose Brutche tu vydal celkem šest románů. Nejprve to byly tyto knihy a později řada dalších, v nichž využil náhlé vlny obliby hrdinské fantasy, kterému jako jednomu z mála francouzských autorů SF dovolily zůstat na volné noze a věnovat se spisovatelskému i kreslířskému řemeslu naráz.

Podstatná část jeho tvorby je charakterizována dvěma na první pohled neshleditelnými rysy: na jedné straně klasickým, místy až strnulým stylem, na druhé straně někdy až extrémní levicovostí v politickém a ideovém vyznění děl. Adrevon je schopen začít román větou: "Lehoučké, průsvitné prsty ranního slunce se dotkly spáčových tváří a ramen" a pak pokračovat v líčení toho, jak se v blízké budoucnosti ministerstvo kultury pustilo do vyvražďování avantgardních umělců počínaje Sábrem a Godardem. Podotýká, že to není vymyšlený příklad, a že tento román vyšel v roce 1971, kdy ještě Sábřer žil.

V posledních deseti letech se ale tento z počátku velmi ostrý protikláš stylu a obsahu začíná předešlým Andrevo novým románech stírat. Navíc je na jeho novější tvorbě vidět, že i vysloveně výdělečná literární činnost může být co k čemu, protože několik posledních knih je jakousi zajímavou syntézou děje psaného vysloveně ve stylu heroic-fantasy s celkovou myšlenkou sahající do klasického arzenálu vědecké fantastiky. Jeden z posledních románů Stopa snů (La Trace des rêves) líčí putování skupinky lidí, kteří se probouzejí bez vzpomínek a minulosti v cizím a nepřátelském světě. Pestrý děj, balancující ob-
ratně mezi dobrodružstvím a psychologismem, vydrží autorovi téměř celou knihu. Teprve na posledních stránkách hrdinové odhalují pravdu a tím i myšlenku celé knihy. Jedná se vlastně o postkatastrofiaký román - probuzení skupiny naprogramovali dávno zemřelí vědci na dobu, kdy už opět začíná ustupovat jaderná zima.

Ale vraťme se k celku Adrevonovy tvorby. Zahrnuje přes 40 titulů, z toho asi deset antologií, z nichž dva svazky (Společníci v cizí zemi I a II) mají zajímavou podobu: povídky jsou v nich díly autorských dvojic složených vždy z J.P. Andrevena a některého dalšího fr. autora. Téměř všechny antologie jsou zdomácí tvorby a zejména tři svazky nazvané Návrat na zemi I-III sehrály důležitou roli v nástupu nejmladší autorské generace.

Adrevonova povídková tvorba je velmi široká. Dva sborníky povídek napsal společně s Philipppem Cousinem. Mnohé další jsou nějak tematicky omezené. Sbírka Neutron obsahuje většinou povídky s nukleární a katastrofičskou tematikou, Poušť světa je zaměřena podobně, kniha Stalo se to, ale nikdo to neví shromažďuje zase tzv. uchronie, v knize Znemení v nekonečnu převažuje kosmická tematika.

Rovněž romány jsou námětově velmi pestré. Čas velkých lovů je dějově klasickou space-operou, ale dle autorova cviku různě politicky okořeněnou, jeden z nejstarších románů Lidé - stroje proti Gandharu nakladatel výstižně označil

jako moderní pohádku ve stylu románů Jacka Vance.

Andre von sesstavil také obrazovou publikaci Sto příšer fant estické kinematografie.

Vcelku lze říci, že Andre von není z těch zázračných dětí SF, které bourají její meze a přibližují ji obecné literatuře, ale francouzská SF v něm má řemeslně brilantního spisovatele, špičkového antologista a organizátora a navíc autora, který se při své bohaté literární minulosti neustále zlepšuje.

2. Francis CARSAQ

- muž anglosesky znejícího jména je z našich pěti autorů zdaleka nejstarší, narodil se totiž roku 1919 v Périgordu. Do tématu patří jen díky tomu, že jde o autory poválečné, nikoli současné. Carsac již nepíše, ale jeho význam pro formování žánru v poválečných desetiletích byl velký. Jako řada dalších fr. autorů (z oblasti SF např. Boulle nebo Hougron) prožil nějaký čas - přesněji léta 1936 a 37 - v Indočině. Teprve po návratu měl čas se starat o vlastní vzdělání. Studium geologie ukončil až v roce 1951, kdy mu bylo 32let. Pět let na to se stal profesorem geologie a antropologie na univerzitě v Bordaux, ovšem pod občanským jménem Francois Bordes. V protidělníkovské publikaci Kukala a Maliny Soumrak kouzelníků (Horizont '87) se v pasáži o experimentální archeologii píše o tom, že právě on byl jedním z prvních, kdo se zabývali praktickou technologií výroby kamenných nástrojů. Pan profesor Bordes alias Francis Carsac vedl dokonce seminář praktické výroby a používání pezdourkových nástrojů, v té době v Evropě ojedinělý. Studenti, otloukající někde v lese valouny pod vedením pana profesora, tou dobou ještě netušili, že ramena sermózního vědce tíží těžký hřích - je jedním ze zakladatelů moderní fr. SF.

Francis Carsac je autorem šesti románů a několika desítek povídek. Jeho první - a podle některých teoretiků i nejlepší - román Ti odnikud vyšel už v roce 1954. Dodnes je považován za nejlepší space-operu ve francouzštině. A pokud se nestane cosi nepředvídaného se čtenářským zájmem, asi jí už zůstane, protože tento žánr či spíše podžánr se v podstatě už nepíše - a pokud ano, tak v bídné kvalitě. Carsacův román je zajímavý tím, že Pozemšťan je v něm použit daleko vyvinutější resou jako zbraň proti jiné, konkurenční civilizaci.

Carsac byl jedním ze skupiny autorů, která se shromáždila kolem knižnice La Balance (Rovnováha) a sehrála rozhodující roli při vzniku školy SF. Roku 1959 byla Carsacova povídka jedním z vrcholů zvláštního čísla magazínu Fiction, věnovaného rodící se domácí autorské základně. V obsahu tohoto čísla je čtrnáct jmen, z nichž dvanáct potkáváme dodnes hojně na pultech francouzských knihkupectví. Bylo by zajímavé probrat si podobně první antologie české SF a položit si otázku, jak se rozvíjela spisovatelská dráha těchto autorů.

Carsacovy povídky, roztroušené po antologiích a magazínech, shrnul sborník Ten svět je náš. Jde většinou o klasické short story s ostrou pointou po vzoru jeho povídky Geneze, kde si znechucený minozemšťan opvržlivě odplivne do prvotního oceánu, následkem čehož na Zemi vznikne život.

Carsacovy romány vycházely všechny během šedesátých let. Do tvorby pro děti zabrousil knihou Hmyz ve lvím kožiše, v dnes už legendární edici Rayon fantastique vydal Robinsony vesmíru a Zemí na úteku, obě opět čerpající ze space operového repertoáru.

Jeho nejznámějším a nejoriginálnějším dílem je ale román Za vlast Vesmír z roku 1962. Ličí zvláštní komunitu jakýchsi obyvatel kosmu, kteří žijí na několika desítkách obřích lodí křižujících Galaxii. To by samo o sobě nebylo nic nového, nebýt motivu jejich životního stylu: tím, že se zbavili movitého majetku v podobě jakékoliv planety, úspěšně se zbavili také velké části agresivity a mocichtivosti, které brzdí rozvoj lidstva. Hrdinou románu je obyvatel Země, který se mezi ně dostane náhodou při ztroskotání. Jako na "hrdobce, jemuž hroude noby víže", řečeno s Nerudou, se na něj vesmírané dívají pěkně z vysoka. Nakonec se však on díky nepěkným válečným zkušenostem ze Země dopracuje k poznání, že jejich filozofie je správná, a oni zase naopak pochopí, že sice je třeba si zachovat svobodu, ale zároveň si udržet i kontakt s obyvateli planet, jinek by jim vlastní kultura ztratila kontinuitu.

3. Gérard KLEIN

Je v abecedním pořadí naši pětice až třetí, ale dle mínění domácích i zahraničních odborníků je rozhodně nejvýraznější osobností poválečné fr. SF. Narodil se roku 1937 v Paříži a vzděláním je ekonom. Do hnutí SF se zapojil takřka od útlého dětství, ve svých šestnácti letech se účastnil práce již zmíněné skupiny kolem knižnice La Balance, později pojmenované na L'Atome. Byla to jak pro něj, tak i pro ostatní bezpochyby zajímavá a inspirativní zkušenost, protože kolektivní mozek knižnice se skládal z těch nejpestřejších prvků. Kromě amatéru tu byly již zavedení autoři a editoři - navíc mnozí z vědeckým občanským povoláním - typu Carseca, nebo Francoise Le Lionnaise, byli tu i literáti jako Boris Vian a Raymond Queneau, které neodolatelně přitahovalo fantastko všeho druhu.

Devatenáctiletý Klein začal časopisecky publikovat, psát kritiky, recenze a teoretické statě, to vše na stránkách magazínu Fiction. Nějaký čas byl potom tajemníkem redakce nové vzniklé revue Satelitte. V prvních číslech tu na pokračování vycházel román podepsaný Mark Starr. Pod tímto pseudonymem se skrývala trojice autorů - Patrice Rondard, Richard Chaumet a Gérard Klein.

V šedesátých letech zahájel Klein svou spisovatelskou dráhu sérií pěti románů pro nakladatelství Fleuve Noir, které vydal pod pseudonymem Gilles d'Argyre. Zvolený pseudonym vychází z latinského arýrum - stříbro, peníze - účel série románů ale odhaluje jen napolovic. Kromě výdělku bylo Kleinovým cílem dokázat, že dobrodružná SF pro mládež se dá psát v daleko vyšší kvalitě než bylo obvyklé. To se mu povedlo natolik, že výtisky románu tvoří ucelený cyklus. Chirurgové jedné planety (přjmenování ve druhém vydání na Sen o lese), Sluneční přlechtnice a Dlouhá cesta jsou ságou o osídlování bližšího i vzdálenějšího vesmíru. Dva další romány - Zabijející času a Kolo náhody, na ně navazují jen volně. Druhý z nich

se podobá Solární loterii Philipa K. Dicka - i tady se vládní funkce losují. Jenže vylosování tím nejsou nadšeni, protože díky srozumitelnému rozvinutému terorismu má politik životnost až jako ženista při přechodu Dněpru.

V roce 1969 se Klein stal vedoucím nově založené ediční řady Ailleurs et Demain (Jinde a zítra). V nakl. Roberta Laffonta. Od té doby se kromě vlastní tvorby věnuje hlavně ediční a antologické práci. Skoncoval postupně se spoluprací s magazíny, které se koncem 60. let dostaly do krize. Např. revue Galaxie, fr. odnož americké Galaxy, ztrácela spolupracovníky, až zbyli jen tři nebo čtyři. Ti pak psali všechno sami pod desítkami pseudonymů. Vznikaly z toho dost kuriózní situace, např. tu byly ke čtení články podepsané dvojicí Luc Vigan a Gérard Klein - a přitom Luc Vigan byl pseudonym Gérarda Kleina.

Klein zahájil svou edici sérií překladů a poté začal chystat i domácí tituly - ovšem po svém. První vydal svůj vlastní román Váleční páni. Možné námitky proti takové svévoli asi každému zmrzly na rtech po přečtení poslední stránky. Když nepočítáme SF výlety mistra pera jako Merle Boulle nebo Dobzynski, je totiž tento román jistě z toho nejlepších, co francouzská fantastika přinesla. Váleční páni přitom neoslňují stylem, atmosférou, ani hlubokomyslnými reflexemi nebo psychologismem. Naopak, jsou příkladem výstavby pikareskního románu, kde jedno zauzlení děje střídá druhé a hrdinové jsou neustále v akci. Zároveň je ale román až neúprosně, asketicky přísný a poctivý v řešení problémů, které si SF často bere jen jako atraktivní kulisy. Pro Kleina jsou to především dvě základní zla, která doléhají na člověka, dvě tyranie, které mu brání v růstu: tyranie jeho vlastní agresivity a tyranie času.

Se stejnou poctivostí se Klein ke svým tématům vrací v románech Čas nemá vůni a Hvězdný Gambit, kde přibývá navíc problém hranic rozvoje lidských schopností a hranic jeho cesty za poznáním.

Často se dočteme, že Klein je silně ovlivněn Bradburym. Pravdě to odpovídá jen zčásti, - pokud jde o zhruba první polovinu jeho povídkové tvorby, která byla zahrnuta do knih Perly času, Zpěv kamene, Zákon odplaty a Příběhy jen tak.

Klein antologista je kapitola ještě širší než Klein spisovatel. V nakladatelství Livre de Poche uspořádal s několika dalšími teoretiky 36 dílnou antologii angloamerické povídky, rozdělenou podle témat, poté dvojdílnou (zatím) antologii fr. SF a kromě toho několik tzv. Zlatých knih, vždy věnovaných jednomu spisovateli, s jeho rozsáhlým životopisem a úplnou bibliografií. V antologii "Na druhé straně světa a jiné vědecké romány z časopisu Science et Voyages" se vrátil k verneovské fantastice z počátku století.

Poslední z jeho vydavatelských počinů není starý ani půl roku - Klein opatřil textem reprezentativní publikaci přinášející průřez dosavadním dílem jeho přítele, kreslíře a sochaře Philippa Druilleta, jedné z umělecky nejvýraznějších postav v historii kresleného seriálu.

4. André RUELLAN

známější pod svým pseudonymem Kurt Steiner, se narodil 1922 v Paříži. Vystudoval medicínu a asi deset let praktikoval, potom se ale začal věnovat jen psaní románů a filmových scénářů. První povídky mu vyšly v časopise V-Magazín, kde poprvé vycházela na pokračování Forestova Barbarella. Knižně začal publikovat v nak. Fleuve Noir. V roce 1960 tu vydal první ze svých dvou zřejmě nejslavnějších románů Ortogovy zbraně. Jeho hlavní hrdina má za úkol najít tajemství dlouhého života, to jest života o dále pro nás normální, protože děj se rozvíjí v postupně degenerující společnosti vracející se vlivem zkracování života k barbarství. O devět let později vydal Ruellan alias Steiner volné pokračování, nazvané Ortog a stíny, v němž kupodivu porušil pravidlo o tom, že pokračování bývají vždy horší než první díly. Tato kniha je velmi zdařilou a zajímavou adaptací Orfeovského mýtu, která předkládá smrt člověka jako jeho přechod k vyššímu stádiu života, aniž by však upadala do čisté mystiky.

Zato v druhé polovině 60. let vydal Steiner několik románů, které čistou mystikou rozhodně jsou, většinou vycházely v edicích okultní literatury a se SF mají málo společného. Např. Druhá strany masky líčí dva životy ženy, která je jednak odbornicí na asyrskou kulturu v Britském muzeu, jednak otrokyní v Ninive. V podobném duchu se nesou i romány Šáhamandra, Okno do tmy a jiné.

Ve stejné době však Steiner-Ruellan vydal i několik slušných SF románů, z nichž nejpodařenější je asi Poškrábaná deska, jeden z prvních výletů do tematiky paralelních světů ve fr. SF.

V roce 1973 André Ruellan definitivně ukončil kariéru svého pseudonymu a dál už publikuje jen pod vlastním jménem. Zřejmě mu to prospělo, protože od té doby jde od úspěchu k úspěchu. Tím největším byl jeho román Tunel, jímž tehdy už víc než padesátiletý autor názorně předvedl celé smečce mladých autorů, jak má vypadat skutečně avantgardní SF. V Tunelu Ruellan bohatě zúročil své medicínské znalosti. Hlavní hrdina je konformní vůči antiutopickému světu, v němž žije. Vše se ale mění ve chvíli, kdy jeho těhotná žena utrpí úraz a nemocnice odmítne ji udržovat uměle naživu až do porodu, protože by se na to spotřebovalo příliš energie. Hrdina svou ženu i s přístroji držícími její tělo v umělém spánku unese a hledá úkryt. Na své cestě projde všemi stupni pekla, v němž se Ruellanově podání přeměnila pařížská předměstí i celá Francie 21. století. Kritika opět nepřehlédla jistou souvislost s pověstí o Orfeovi, na rozdíl od mýtu ale román nekončí tragicky, - aspoň pokud jde o osud protagonistů.

Před čtyřmi lety obdržel Ruellan, tehdy 63letý, Grand prix, cenu udělovanou každoročně nejlepší knize domácího autora za román Memo, zabývající se problémem psychofarmak a drog posilujících paměť.

5. Stefan WUL

se stejně jako Ruellan narodil v Paříži v roce 1922,

jako on pracoval jako lékař (přesněji jako zubní chirurg) a rovněž začal publikovat pod pseudonymem, který ale nikdy neodložil. Ve skutečnosti se jmenuje Pierre Pairrault.. Tady však podobnost mezi těmito dvěma autory končí. Oproti důkladnému a soustavnému Ruellanovi se Wul projevil jako spontánní gejzír: mezi lety 1956-59 vydal jedenáct románů, z nichž více než polovina je velmi dobrých, načež se téměř na dvacet let odmlčel a věnoval se opět cele chrupu svých pacientů. Na přelomu 70. a 80. let vyrukoval s poměrně úspěšnou dvoudílnou ságou Noo 1 a Noo 2, která leží na pomezí fantasy a politic-fiction, stylem je však spíše fantaskní až surreálná.

Přestože publikační uragán Wulových románů se rozpoutal a zase utichl během pouhých čtyř let, jeho autorskou přítomnost cítíme v celé následující době. Nejen díky hojným reedicím jeho knih, které jsou dodnes oblíbené a čtené, ale především díky jeho výraznému přínosu k vytvoření svébytné školy fr. SF. V době, kdy vstupoval do literatury se hledal správný poměr mezi tradičními domácími hodnotami - poetikou, citovostí a fantaskností - a nezbytnými atributy žánru, pocházejícími z USA a z Británie - především jeho dějovostí a spádem. Wul byl prvním, kdo hledaný recept našel.

Jediným vzorkem jeho tvorby, na který se u nás dalo narazit, je kreslený film Divoká planeta, jehož scénář vcelku věrně vychází z Wulova románu Omové v řadě.

Nejslavnějším Wulovým románem je Niourk, což je zkomolenina z New Yourk. Odehrává se na vyschlém dně Karibského moře po bližší neurčené katastrofě. Primitivnímu lidskému kmenu tu vládne šaman, který udržuje své ovečky v posvátné hrůze tím, že jednou za čas vyšplhá nahoru do Santiaga de Cuba a tam "mluví s bohy". Ty představují pohyblivé holografické reklamy na přístavních zdech. Šaman ve skutečnosti rabuje v Santiagu sklady s kubánským rumem a zpíjí se do němoty. Hlavním hrdinou románu je malý paria kmene, jediné dítě s černou pletí, které po šamanově smrti nachází náhodou "zbraň bohů", jakýsi druh paprskové pistole - a z vyvržence se stává vůdcem. Román si v syrové a kruté prehistoričnosti - nebo spíš posthistoričnosti - nezádá s pravěkými romány J. H. Rosnyho. z počátku století.

K románu Niourk se kvalitou řadí ještě asi čtyři další knihy. Nakladatelství Smena uvažuje o společném vydání dvou jeho románů - pravděpodobně půjde o romány Chrám minulosti a Živoucí smrt.

Richard Poďaný

Sci-fi klub Slaný jubiluje

Slavnostní odpolední pořad SF klubu k V. výročí založení se konal 30. dubna. Ve třídě s vybavením pro počítačové hry se sešlo přibližně 35 fanoušků sci-fi, bývalí, současní i budoucí členové SFK Slaný.

Prvním bodem programu bylo seznámení s historií našeho klubu. Sci-fi klub na gymnáziu byl založen 26. 4. 1984. U zrodu stáli: L. Peška, J. Kašper, R. Klíma, D. Macháčková, T. Kmječ, Z. Peranová a M. Jelínek, o něco později přibyli R. Vintrychová, M. Nováková, I. Brázdová, M. Kučera a další.

V současné době je jednou z hlavních náplní našeho klubu vydávání fanzinu Slan. První číslo vyšlo na začátku roku 1985, v září téhož roku jsme uspořádali ve Mšeci 1. Seminář o fanzinech. Těmito činy se náš SFK dostal do "světa" českého fandomu.

V únoru 86 se konali Ufouni ve Slaném I. Tento pořad se stal již tradiční. V červnu vycházejí Paralelní světy /antologie SF/. Opět v září jsme organizovali Seminář o fanzinech, tentokrát ve Vrbičanech, na kterém byly vytisknuty Lety zakázanou rychlostí II /antologie zahraniční science fiction/. Od této akce se také traduje naše spolupráce s akademickým malířem T. Rotreklem.

Ufouni II proběhli ve druhém měsíci roku 1987. Na jaře téhož roku náš SFK skutečně prorazil téměř do celého světa. Díky korespondenci s Charlotte Proctor a jejím fanzinem Anvæl se o nás ví takřka od Grónska až po Nový Zéland.

Na organizaci pořadu Ufouni ve Slaném III v únoru 88 se už podílela nová členská generace: M. Dundr, R. Vondráček, Jiří Müller, E. Ježek a P. Votlík. V červnu jsme vydali Paralelní světy III. Na podzim ve Mšeci se v naší režii odehrál 3. Seminář o fanzinech a současně i pořad českých kláubů.

Jedna z posledních velkých akcí našeho Sci-fi klubu byli Ufouni IV. Tradičně se konali v únoru v tomto roce.

Radami SFK prošlo do dnešních dnů přibližně 50 členů, což v našich poměrech není málo. Hlavní náplní příchů měsíců bude vydání dalších čísel Slanu. V průběhu roku se uskuteční několik akcí pro veřejnost /např.: SF festival 10. 6. 1989/. Na únor roku 1990 je opět připravován pořad Ufouni ve Slaném. Tolik k historii našeho Sci-fi klubu.

Druhým bodem programu byla četba povídky Těšíme se na vás od Karla Veverky a Petra Heteše. Tato povídka obsadila II. místo v lonském ročníku soutěže O cenu Karla Čapka.

V další části odpoledne jsme shlédli video dokumenty ze 3. Semináře a Ufouni IV. Záznamy nám připomněly atmosféru těchto akcí.

Překvapivým zpestřením celého pořadu byla tombola. A hlavní cena? Plakát z Worldconu v Atlantě v USA z roku 1986.

Definitivní tečku za příjemným odpolednem udělal film Terminátor.

R. Ježek

VÁNOČNÍ SOUTĚŽ 1988

Třetího ročníku klubové Vánoční soutěže se zúčastnilo celkem 7 autorů s 11 povídkami. Šest porotců svými hlasy určilo následující pořadí:

1. Ladislav PEŠKA/SFK Slaný/ - NOVÉ MYŠLENÍ	60b
2. Stanislav KOHCUSEK/.../ - POJISTKA SMRTI	14b
3. Jana TOMSOVÁ/Libochovičky/ - A NIKDO NIC NEVÍ	13b
4. R. VONDRAČEK/SFK Slaný/ - CO BYČE BYL BEZ NICH	8b
5. Jiří MIROVSKÝ/.../ - SETKÁNÍ S-TĚHO DRUHOU	7b
6. Martin ŠINDELKA/Boskovice/ - LCVCI LIDI	6b
7. Martin ŠINDELKA/Boskovice/ - KAMIKADZE	4b
8. Martin ŠINDELKA/Boskovice/ - ODYSEA	3b

Buck Coulson

Buck Coulson je jedna z nejznámějších osobností amerického fandomu. Není divu, když v něm působí již čtyřicet let (narodil se roku 1928). Napsal několik knih společně s Genem De Weesem: MAN FROM U.N.C.L.E., GATES OF THE UNIVERSE, NIGHTMARE UNIVERSE; a Piersem Anthonym: BUT WHAT OF EARTH. Samostatně pak vydal postkatastrofický román TO RENEW THE AGES (1976) a letos v létě plánuje dokončení dalšího svého samostatného románu.

Jak však sám píše, jako spisovatel není příliš úspěšný. Mnohem více se zaměřuje na literární kritiku a recenze nových knih. Spolupracuje s řadou amerických fanzinů a profi magazínů (mj. AMAZING STORIES).

Pro gramofonovou firmu FIREBIRD ARTS & MUSIC natáčí hudební snímky z oblasti filku (Filk je nový hudební žánr, který se v americkém fandomu objevil asi před 10 lety. Hudebně je velice příbuzný folku, obsahem písní je však zaměřen na sci-fi, lety do vesmíru, fandom apod.)

Společně se svojí ženou vydával velice dobrý fanzin YANDRO, který v roce 1965 obdržel cenu HUGO.

Jeho manželka - J U A N I T A C O U L S O N O V Á - je všestrannou umělkyní - malířkou, zpěvačkou a hlavně spisovatelkou SF. Napsala řadu románů, mj. SPACE TRAP, UNTO THE LAST GENERATION, STAR SISTER. Nakladatelství Del Rey Books vydává v letošním roce její tetralogii, první tři díly se nazývají TOMORROW'S HERITAGE, OUTWARD BOUND a LEGACY OF EARTH.

Buck Coulson se představuje na stránkách našeho fanzinu recenzí

VRAŽDA V 6 TISÍCILETÍ

Před nějakým časem, kdy jsem recenzoval (pro různé fanziny) sporný SF román Antonyho Burgesse A Clockwork Orange

(Oranžový hodinový stroj), uvedl jsem, že vynikajícím rysem románu je to, že Burgess užil úplně neznámá slova, která jsou ovšem zcela pochopitelná z kontextu. Poznámku k této recenzi mi poslal Robert E. Briney, který je dlouholetým fanem a sběratelem. "Charakteristický rys Burgessovy knihy, kterou komentujete (užití úplně neznámých slov, která jsou ovšem zcela pochopitelná z kontextu), je jednou z věcí, která se mi vždycky líbila v jiné SF knize, která vyšla před lety: ve Vraždě v 6. tisíciletí od Curme Graye. Oba, Gray i Burgess, dělali to samé: líčili cizí společnost zvnitřku a bylo to věrohodné a srozumitelné. To bývá ve SF vzácností.

Obávám se, že tato výjimečnost je způsobena obtížností SF a skutečností, že se SF nevyplácí tak, aby podporovala tento druh skvělého nového způsobu tvorby.

Ani jeden z nich však není vždy úspěšný; Briney snad plně pochopil společnost Vraždy v 6. tisíciletí, ale já se musím přiznat, že určitá hlediska jsou pro mě stále hádankou.

Kniha vyšla v r. 1951 v Shasta Publishers, což byla jedna z později úspěšných skupin nakladatelů, která krátký čas vydávala vázanou SF. Nikdy nebyla znovu vydána nebo otištěna v jiné formě, a pokud vím, "Curme Gray" už nenapsal další příběh. (Dokonce nevím, kdo to byl, nicméně jméno vypadá jako pseudonym) Obálka knihy byla celá černá, jen s názvem knihy a se jménem autora, s řádkou egyptských znaků a s podtitulem "tajemství budoucnosti". (Egyptské hieroglyfy byly použity jako dekorace a hlavičky kapitol v celé knize. Poděkování za ně patří Griffithovu ústavu, ashmoleenskému muzeu, oxfordské univerzitě a panu Alanu Gardnerovi... Měly být klíčem k obsahu knihy, nebo ne?)

Příběh je umístěn do budoucnosti. Do jaké? Doba není určena. Náznakem může být okamžik, kdy je jako důkaz předložena starodávna kniha (žádná z hlavních postav neví, co to je). Vzniká otázka týkající se toho, kdy byla kniha vyrobena. "No, hodně dávno, vaše blahorodí. Ještě před matriarchátem." Pro dalekou budoucnost svědčí i fakt, že slovo "smrt" zapoměla většina obyvatelstva, a nyní, když je matriarcha zavražděn a musí být provedeno vyšetřování, je rozhodně nepohodlné.

Základním tajemstvím ovšem není totožnost vraha. Záhadou je podstata společnosti, ve které byla vražda spáchána. V druhé rovině příběhu dojde k vzájemnému přiblížení muže a ženy. "Slyšela klepání v hale přibližující se k ní zleva. Alec, už oblečený, roznášel další snídani. Jeden nemohl vidět druhého a ona ignorovala svůj sluch. Její tělo narazilo do jeho natažených paží." Proč nemohli jeden druhého vidět? Patrně proto, že on byl oblečen a ona ne, ale je-li tomu tak, neexistuje vysvětlení pro tuto vědeckou obranu skromnosti. Objevuje se zde několik přístrojů z budoucnosti, ale nejsou vysvětleny. Např. "telement", který je zřejmě nějakým druhem mechanické telepatie. Jsou používány i další komunikační metody - sociální postavení určuje, kdo použije jakou metodu. (Výborný postřech; příliš mnoho autorů románů z budoucnosti předpokládá, že každý používá jejich nové vynálezy, a zapomíná, že nikdo v historii světa nemá takové štěstí. V americké společnosti, která je založena na automobilu, jsou tisíce lidí, kteří dokonce i dnes jezdí s koňmi a bryčkami).

Velkou část vědy a společnosti 6. tisíciletí můžete nejlépe pochopit, jestliže na té knize pracujete, i když to není kniha, ke které můžete přistupovat jako k lehké zábavě. Ale něco z toho, jako např. "společensství", které začíná jako metoda znovuprožívání minulosti a končí jako vražedná zbraň, je asi určeno, aby zůstalo hádankou. Jen málo lidí, myslím si, rozumí současné vědě velmi mnoho, a ještě méně z nich vědě daleké budoucnosti. Knize se nedá upřít, že vštěpuje určitou skepsi vůči příběhům, ve kterých náš hrdina cestuje časem z r. 1965 do roku 9565 nebo do r. 1965 př. n. l. a okamžitě se stává něčím výjimečným v normální společnosti a přizpůsobuje se jiným zvykům s menšími obtížemi, než kdyby se přestěhoval z USA do Švédska.

Po prvním vydání nevyvolala kniha velký rozruch a v následujících letech byla patrně úplně zapomenuta, kromě podivínů jako jsem já a Briney. Ale zaslouží si lepší osud, je to jedna z nejzajímavějších a nejpůsobivějších SF, jaká kdy byla napsána.

/přeložila Marcela Reslová/

SKANDÁL & REALITA

Třetí a zřejmě nejlepší část volné trilogie Mladé Fronty, (předtím přistání na Řípu a Lovci zlatých mloků). Skandál v divadle snů, nám předkládá povídky patnácti, nám vesměs dobře známých autorů české sci-fi. V předchozích dvou dílech svorně, byť rozdílně, dokazovali jak profesionálové tak amatérští spisovatelé, že česká SF od poloviny 80. let, t.j. od doby, kdy se uzavřely velké "železné" výbory Stalo se zítra a Návrat na planetu Zemi, zase tak velký krok vpřed neučinila.

Teprve symbioza obou těchto, snad jen teoreticky rozlišitelných kategorií, dala vzniknout sbírce povídek, jež snese přísnější kritéria alespoň velmi opatrné srovnání se současnou špičkou tohoto žánru ve světě.

Malá reflexe dojmů:

- L. Szalai - Vrah má jméno Itsumita: Srandičky, srandičky, pane Szalai.
- Skandál v divadle snů: Nesporná snaha po poněkud hlubším pojetí díla. Záchvěv myšlenky, ale málo čtivé. Humor je evidentně nejsilnější Szalaiova parketa. Ty srandičky člověka alespoň občas rozešměji. (Kdy se dočkáme Neslavného konce profesora Blooma?!)
O. Neff - Tak aťbou do ráje: Autorův relativně úspěšný pokus o světovou povídku. Té snahy je v tom možná až příliš. Na můj vkus trochu mnoho zvrátů, v tom si Ondřej Neff zřejmě libuje. Jenomže - přichází s principem vesmírné kládky trochu pozdě. Škoda, že tohle nebylo napsáno o něco dříve, než Pohlův Gateway či Clarkův (J. Brian Ci) Earthgate. Takhle je to až příliš podobné. Ale kdo to u nás četl, že?
F. Novotný - Lítě dr. Jedelského: Novotného dobrý standart.
J. Moravcová - Jak se vstupuje do dějin: Úvod poněkud rozvláčný, v závěru děj poněkud graduje. Mám však pocit, že stále častěji se mezi autory povídek St. rozmáhá našvar: Když nevím co s tím, tak skončím (Otevřený konec?). Kdepak pryč je doba, kdy autor SF musel zápletku nejen vymyslet, ale i domyslet.
J. Peřinovský - Šestá kniha Mojžíšova: Dobře napsáno. Byť snad trochu sentimentální povídka pro -náctileté. (Vliv povolání?). Bohužel však stokrát obekrané téma. Co se tady může objevit nového?
Z. Černík - Problém osobnosti: Slabé.
- Elektrický muž: Anekdota hodná provinčního tisku

- E. Martin - V létě sezóně.
 - Hvězdné lásky: Sentimentální, rozvláčné, nevěrohodné.
 L. Pok - Jedna smysluplná věta: Tak tahle pointa by snad nezabrala ani v naší klubové "Vánoční soutěži".
 V. Chrástina - Meteor z Malého vozu + několik dalších "povídek": Tohle snad patříš píše do Dikobrazu.
 I. Kmínek - Maléry přicházejí z Kosmu: Inteligentní humor. Dobrá povídka.
 O. Chaloupka - Geoid: Zajímavá kombinace SF a mystiky, ale schází tomu grádace. Závěr je dost plochý a šablonovitý.
 E. Hauserová - Zítřek v agonii: Bezesporu nejlepší povídka této sbírky. Četba Eviných povídek ve mně vzbuzuje odpor, až tak jsou realistické. Olávám se, že právě tohle si autorka přeje.
 R. Škvařil - Budoucnost: 1. 500 000 let: Tak tohle snad byl mysl, pane kantore, nemyslíte?
 P. Kosatík - Profesor Pronson se vrací: Další srandička obohacující českou SF.
 J. Weis - Krátké štěstí E. W.: Zajímavá a v závěru velice citlivě napsaná povídka.

I tento výbor potvrzuje, že v české SF stále ještě dominuje styl laciného humoru. Více než třetina povídek je tohoto typu, a to je snad trochu veliké procento. Zdá se, že mnoho našich autorů je vědč a technice velmi vzdáleni. Jen velice málo se totiž v jejich povídkách tento žánrový fundament objevuje. Z tohoto pohledu je klasickou sci-fi snad jen Neifova Tak alou do ráje. Semozřejmě, ne vždy to je na závaži. Avšak v některých případech mně po dočtení povídky napadne: Proč tenhle autor vlastně ještě píše?

Někdo prostě nemá co říci, a jen nerad je ochoten si to alespoň soukromě přiznat. Pak jeho tvorba stále více připomíná přebírání již stokrát vymáčené slámy. Proč se však s takovýmito výtvoři musí seznamovat 65 tisíc čtenářů?

To opravdu nemáme lepší českou SF? Troufám si odpovědět, že máme. Myslím, že by úplně stačilo, kdyby editor zařadil místo Martinových, Černíkových, Pokových a některých dalších nevydařených pokusů o SF povídky, bez velkého přebírání, pět nejlepších povídek z loňské soutěže O cenu Karla Čapka. Bylo by to suverénně pět nejlepších povídek celé sbírky. Ale to by asi byl teprve skandál, že? Jenomže já si myslím, že skandálem je např. to, že povídka "Těšíme se na vás" autorské dvojice Heteša-Veverka, která by byla trhákem těch nejproslavenějších zaoceánských SF magazínů, leží nepovšimnuta někde v autorském šuplíku.

L. Peška

A R E N A

Produkce a režie: Charles Band

Napsal: Denny Bilson a

Paul Dimeo

Hudba: Richard Band

Stručně z obsahu:

Po staletí vládne moc UNIVRSUMU. JIM ROGOR a jeho světoznámá mafie kontrolují imperium her štěstí, drog, zrad a podlostí.

Z gigantické ARENY jsou přenášena show pro miliony diváků v celém vesmíru. Každý si klade otázku, kdo bude tím nejlepším a stane se "ŠAMPIONEM roku 4038"?

Jedním z uchazečů o titul je i STEVE ARMSTRONG. Jeho šance, že opustí ARENU živý, jsou jedna ku milionu. Nestojí proti němu jen strašlivý "HORN", ale také computerová sílenci "WEASEL" a "SKULL".

Nakonec vydatně podpořen svými "SHORTY" a přízní krásné paní QUINN nastupuje STEVE ARMSTRONG ke konečnému boji "GLADIÁTORŮ VESMÍRU".

Dále jsou na západoněmecký trh s videokazetami uvedena pokračování úspěšných filmů CRITTERS II., POLTERGEIST III. a VAMPÍR Z VESMÍRU, vyprávějící o invazi krvežíznivých příšer na Zemi.

Podle zahraničních materiálů připravil R. Vondráček.

hvězdy
a hvězdičky

FILM	Peška	Skála	Vendr.	Čermák	Pleska	Haliena	Průměr
TRON	++++	++++	N	++++	+++	++++	4,00
COCOON	+++	+	++++	++++	+++	N	3,75
EXPERIMENT PHILADELFSKÝ	+++	++++	+	++++	++++	+++	3,60
KROTITELÉ DUCHU	++	+++	++++	+++	++++	++++	3,33
VELKÉ TRABLE V MALÉ ČINĚ	+++	+++	+++	+++	N	N	3,25

Trochu zklamaně prohlížím hromádku fanzinů, které se u mne sešli během letošního jara. Ne, na kvantitu si rozhodně nestěžuji, je jich opět více než dvacet, ale kvalita tentokrát nijak moc. Respektive, abych se vyjádřil přesněji, na vysoký standart některých fanzinů jsme si již zvykli a z nových nám žádný příliš neoslínil.

Informátor 1/89 : Opět po čase zprávy z Olomouce! Pouhé čtyři strany, ale plné zajímavostí. Líbí se mi olomoucké ankety /SF filmy, am. publikace/. Nabízejí zajímavé srovnání, Možná by stálo za pokus, rozšířit je i v některých dalších klubech.

KUR 7 : Asi nejzajímavějším příspěvkem čísla je druhá část statů Ivana Adamoviče - Analýzy Kyberpunku. Mne ovšem daleko více potěšil článek C.B. o lonském Seminárii o fanzinech ve Měsíci.

Interkom 3-6/89 : Potěšily mne výsledky ankety o Fanzin roku. /SLAN na 7. místě!/ Ovšem poněkud mne zklamala prezentace výsledků této soutěže. Tohle má být fandomové ocenění mnohaleté práce desítek amatérských vydavatelů čs. fanzinů? Nevím, je-li to chyba KK, Interkomu či Trifidu Liberec, ale zdá se mi, že někdo z nich taďu rozhodně zůstal této anketě něco dlužen. Shodou okolností jsem před několika dny četl článek George Laskowského/vydává Lan s Lantern/ o jeho vlastních dojmech z vyhlášení ceny Hugo pro nejlepší fanzin v roce 1986. Jaky to propastny rozdíl ! Myslím, že by byla škoda, kdyby tato soutěž nepokračovala. Pokud liberečtí nemají o její organizaci zájem, rádi ji od nich převzeme.

Egon Čierny se dotazuje, zda fandom potřebuje kriticko-informační fanzin. Těžká odpověď. Můj názor, či spíše získaná zkušenost, je, že do psaní všelijakých polemických a kritických článků se u nás mnoho lidí nepouští. Vzpomente Fans ! A dopisy s komentáři, o které má Egon zájem, tak, jak je známe např. z amerických fanzinů, ty snad u nás nepíše vůbec nikdo.

Souhlasím se vším, co napsal Karel Blažek v č.5, ale: Zrovna v této době vychází obsáhlá antologie Roboti a androidi. Najdeme v ní celkem osm povídek I.Asimova /tj. 20%/. Není to další důkaz jednoho z mých tvrzení v osudném článku Amatéri a profesionálové /viz SLAN 4/88/?

Labyrint /duben 89/ : Fantasticky rychlý! Aktuální informace nebyly v době doručení starší 10 dnů.

Ariadna : Zajímavá novinka na našem fanzinovém nebi. Pokus o založení první "školy amatérské SF"/PSEUDOSOUTEZ/. Přeji J.Fidrovi, aby se jeho "dítě" ujalo, ale obávám se, že to nebude mít lehké. Uvidíme za rok!

Mozek 6,7 : Kvalitní tisk a slušný obsah jsou hlavními devizami dalšího fanzinu, který se snaží překročit omezení daná amatérským tiskovinám. Má vytvořeny předpoklady pro jednoduchý odběr : Dostatečný náklad /až 500 výtisků/, příznivá oficiálně schválená cena /10 Kčs/, odběr není vázán na žádné další podmínky. Adresa redakce : Michal Fišer, 588 41 Vyskytná nad Jihlavou 83.

Zprávy z fandomu

10 Let

Oslavy 10.výročí založení prvního skutečného SFklubu na MFF UK v Praze (a zároveň vlastně zrod čs. fandomu) proběhly 29. dubna v pražském planetáriu. Účast fanů byla poměrně skromná, z profesionálů se zde objevila pouze Ludmila Freiová a samozřejmě "domácí" Marcel Grün.

Herbert W. Franke v Praze ?

V polovině dubna se uskutečnila v pražském Paláci kultury výstava Počítačová grafika. Byly zde k vidění i dvě grafiky podepsané podezřelým jménem autora: Herkert W. Franke /NSR/. Bližší informace o autorovi však přítomní pořadatelé nebyli schopni podat.

NEBULA 1987

Ve SLANu 4/88 jsme uveřejnili přehled nominací na NEBULU 87. S určitým zpožděním můžeme dnes přinést konečné výsledky:

román

Pat Murphy: The Falling Woman

novela

K.S. Robinson: The Blind Geometr

noveleta

Pat Murphy: Rachel in Love

povídka

Kate Wilhelm: Forever Yours, Anna

Genu Grand Master obdržel nedávno zemřelý Alfred Bester.

Z DOPISU ČTENÁŘU

Nejlepší kniha, kterou jsem v poslední době četl; je DROWNING TOWERS / Potápějící se věže/ od George Turnera. Příběh je situován do let 2040 - 2050 a představuje nám společnost, která jen s obtížemi řeší problémy spojené s prudkým nárůstem populace, automatizací výroby a změnou klimatu v důsledku skleníkového efektu. Devadesát procent obyvatelstva nemá práci a žije na státní útraty. Přírodní zdroje jsou vyčerpány, vládní systém stojí před zhroutilím. Turner je Australan, a tak pochopitelně situuje svůj příběh do Austrálie, ale ten se může odehrávat kdekoli ve světě. Celý román působí velmi pochmurně a je o to drsnější, že počátky této vize můžeme registrovat v našem reálném světě již dnes: Znečišťování životního prostředí, hladovějící lidi v Africe, katastrofální nezaměstnanost v Mexiku apod.

Buck Coulson

Hartford , USA

Obsah :

I.Brázdová: Ufouni ve Slaném IV.	1
S.Čermák: Novinky ve světě SF filmu	2
Beseda s Ondřejem Neffem	3
R.Podaný: Pět portrétů nejvýznamnějších autorů poválečné francouzské sci - fi	15
Výsledky Vánoční soutěže	23
Buck Coulson	24
Vražda v 6.tisíciletí,recenze/	24
L.Peška: Skandál a realita	26
Nejnovější novinky ve světě SF filmu	28
Hvězdy a hvězdičky	29
Fanziny - jaro 89	30
Zprávy z fandomu	31
Z dopisů čtenářů	31

ZPŮSOBILA SCI-FI KONFLIKT MEZI IRÁNEM A VELKOU BRITANIÍ ?

Odpověď na tuto otázku můžete nalézt v recenzi na knihu Salmana RUSHDIEHO " SATANSKÉ VERSE " , kterou uveřejníme v příštím čísle našeho fanzinu !!!

SLAN časopis pro vnitřní potřebu SFK Slaný

NEPRODEJNÉ : ZDARMA : Povoleno OK ONV Kladno, š.j. 82/86

REDAKČNÍ RADA : M.Dundr, R.Ježek, J.Müller, L.Peška, R.Vondráček
OBÁLKA : T.Rotrek

35 výtisků vyšlo v květnu 1989, číslo 2/20/, počet stran 31

ADRESA REDAKCE : SFK Slaný, gymnázium Slaný, Gottwaldova
nám. 1310 , PSČ 274 01

